МІНСКАЯ ПРАЎДА

Газета заснавана 1 лістапада 1950 года | Субота, 23 ліпеня 1994 года | № 77 (10777) | Цана 200 руб.

ВЫХАД АДЗІН — ПРАЦАВАЦЬ УСІМ РАЗАМ

У чацвер, 21 ліпеня, у авальнай зале Дома ўрада, дзе засядае Вярхоўны Савет, як і напярэдадні, была асаблівая абстаноўка — усе чакалі выступлення Прэзідэнта, у якім ён абяцаў данесці да народа сітуацыю ў дзяржаве і акрэсліць шляхі выхаду з крызісу.

Няма неабходнасці пераказваць выступленне Аляксандра Лукашэнкі. Яно гучала па тэлебачанню і радыё, публікуецца ў газетах. Таму ў першым перапынку парламенцкага пасяджэння мы папрасілі некалькіх дэпутатаў, што называецца, па гарачых слядах, сказаць, якое ўражанне зрабіў на іх даклад Прэзідэнта.

Мікалай ГАРЭЛІК: — Прэзідэнт расказаў аб надзвычай цяжкай сітуацыі, але, як кажуць, Амерыкі не адкрыў. Аб гэтым мы ведалі. Я чакаў, што ён вызначыць накірункі, па якіх рэспубліка будзе выходзіць з крызісу, акрэсліць "калідор" для гэтага, Але, па вялікаму рахунку, пачуў адно — трэба знайсці грошы. Цяжкасці Лукашэнкі я разумею: не стварыўшы ўрада да канца і не зацвердзіўшы яго ў парламенце, цяжка гаварыць аб якіх-небудзь рашучых зменах.

Вячаслаў КЕБІЧ: — Даклад нармальны. Ён адлюстроўвае тую рэчаіснасць, якая ёсць сёння, хоць у ім ёсць маленькія шурпатасці, недакладнасці. Але ў цэлым я стаўлюся да выступлення Прэзідэнта як да даклада, у якім выкладзены пэўныя пазіцыі. Іншае пытанне, як гэта ўсё ажыццявіць. Але гэта ўжо справа Прэзідэнта.

Генадзь КАРПЕНКА: — Ацэньваць даклад трэба з двух бакоў. Першы — канстатацыя рэчаіснасці. Тут запярэчыць Прэзідэнту няма чым. Другі — шляхі выйсця. Як мне падалося, у дакладзе ёсць толькі тэзісы, якія, да таго ж, часам супярэчаць і адзін аднаму і нават заканадаўству. Напрыклад, кіруемасць прадпрыемствамі. Для гэтага трэба відазмяніць Закон аб прадпрыемстве. З чым я, безумоўна, згодны, дык гэта тое, што пачынаць трэба з умацавання ўлады. Але не шляхам скарачэння штатаў. Прэзідэнту трэба прымусіць людзей узяцца за работу. Паколькі бяда не ў тым, што ў дзяржаве няма праграм. Яны ёсць, аднак не даводзіліся да лагічнага завяршэння, не апускаліся да мясцовага ўзроўню, ніякага кантролю за іх ажыццяўленнем не было.

Анатоль ЛЯБЕДЗЬКА: — Я ў нейкай меры маю дачыненне да падрыхтоўкі даклада. На наш погляд, ён зразумелы і прафесіяналам, і радавым выбаршчыкам. З яго ясна, чым будзе займацца Прэзідэнт, яго ўрад. Магчыма, хтосьці знойдзе ў выступленні Лукашэнкі некаторыя адрозненні ад яго першапачатковай праграмы. Растлумачу, праграма — гэта хутчэй пратакол намераў, тэзісы, а цяпер пайшло іх развіццё, насычэнне. За акрэсленымі сёння накірункамі будуць стаяць канкрэтныя праграмы з канкрэтным механізмам рэалізацыі. Калі яны будуць вытрыманы, то можна спадзявацца, што нам удасца стабілізаваць сітуацыю і захаваць грамадзянскі мір у грамадстве.

Мечаслаў Грыб, які старшынстваваў на сесіі Вярхоўнага Савета, прапанаваў даклад не абмяркоўваць, а прыняць яго да ведама, з чым дэпутаты і згадзіліся. Пасля гэтага Аляксандр Лукашэнка прыняў адстаўку старога кабінета міністраў.

Потым Прэзідэнт прадставіў парламентарыям кандыдатаў у члены ўрада, якіх неабходна зацвердзіць на сесіі Вярхоўнага Савета. Прэзідэнт, звяртаючыся да прысутных у зале, сказаў, што адбор прэтэндэнтаў вёўся па розных крытэрыях, але самым галоўным быў прафесіяналізм. Прэзідэнт назваў чатыры асноўныя прынцыпы, якімі ён кіраваўся, прапануючы менавіта гэтых людзей на ключавыя пасады ў кабінеце міністраў: Ён хацеў бы не наламаць дроў, быць прадказальным, захаваць пераемнасць і ўзяць лепшае з таго, што было раней.

На пасаду Старшыні Савета Міністраў Прэзідэнт прапанаваў Міхаіла Мікалаевіча Чыгіра — прафесійнага фінансіста, эканаміста. Віцэ-прэм"ерамі Аляксандр Рыгоравіч хацеў бы бачыць Міхаіла Мясніковіча, Сяргея Лінга, Уладзіміра Гаркуна і Віктара Ганчара. Пры гэтым Прэзідэнт даў наступнае тлумачэнне: з аднаго боку — рыначнікі Багданкевіч і Мясніковіч, з другога — людзі больш кансерватыўнага складу Чыгір і Лінг. Яны будуць ураўнаважваць адзін аднаго і створаць той неабходны баланс, які павінен быць усюды. Старшыню аграрнай парламенцкай камісіі Уладзіміра Гаркуна Прэзідэнт ацаніў як "цвярозага прагматыка", а Віктара Ганчара — як чалавека "таленавітага, разумнага, да якога ў Вярхоўным Савеце не заўсёды былі справядлівыя".

Міністэрскія пасады Прэзідэнт прапанаваў заняць — Юрыю Захаранку — унутраныя справы, Уладзіміру Сянько — замежныя, Сцяпану Янчуку — фінансы.

Асобная размова зайшла аб кіраўніках КДБ і Міністэрства абароны. Прадстаўляючы на гэтыя пасады, адпаведна, Уладзіміра Ягорава і Анатоля Кастэнку, Аляксандр Лукашэнка сказаў, што гэтыя людзі "будуць рабіць справу, патрэбную Прэзідэнту, Вярхоўнаму Савету і народу".

На пасаду Старшыні Канстытуцыйнага суда быў прапанаваны Дзмітрый Булахаў. Потым Прэзідэнт адказаў на шматлікія пытанні.

Было вырашана, што галасаванне ва ўсіх выпадках будзе тайным, але з адной умовай: Старшыня Канстытуцыйнага суда выбіраецца праз кабіны, як у свой час былі выбраны ўсе іншыя члены гэтага суда, астатнія прэтэндэнты — пры дапамозе электроннага галасавання.

Пасля паўгадзіннага перапынку дэпутаты вярнуліся да абмеркавання кандыдатур, вылучаных Прэзідэнтам на ключавыя пасады ў новым кабінеце міністраў. Міхаіл Чыгір, які, па прапанове Аляксандра Лукашэнкі, павінен узначаліць новы ўрад, не выступаў з праграмнай заявай, але ў адказах на пытанні дэпутатаў вызначыў асноўныя напрамкі дзейнасці.

— У нас разладжаны эканамічны механізм і самыя складаныя яго састаўляючыя: фінансавая і грашова-крэдытная сістэма, — заявіў Міхаіл Чыгір. — Таму па гэтых напрамках будуць прыняты першыя рашэнні. Вельмі вострае пытанне — цэнавая палітыка. У бліжэйшы час мы падрыхтуем усе разлікі і, думаю, дакажам неабходнасць яе перагляду.

Міхаіл Чыгір таксама заявіў, што цэнавая палітыка можа быць ажыццёўлена без пагаршэння жыццёвага ўзроўню народа. На яго думку, рыначная эканоміка не выключае дзяржаўнага рэгулявання, і таму ён мае намер прымаць "жорсткія меры, каб рынак паставіць на належны шлях".

Большасцю дэпутатаў выступленне Міхаіла Чыгіра было падтрымана. За яго кандыдатуру выказаліся 266 дэпутатаў парламента.

Да вячэрняга пасяджэння былі таксама зацверджаны кандыдатуры трох віцэ-прэм"ераў — Уладзіміра Гаркуна, Віктара Ганчара і Міхаіла Мясніковіча. Праўда, за апошняга Прэзідэнту прыйшлося "заступацца", паколькі некаторыя дэпутаты абвінавацілі Мясніковіча ў тым, што ён таксама нясе адказнасць за дзейнасць урада Кебіча, паколькі ў ім працаваў. На гэта Аляксандр Лукашэнка заявіў, што ведае Міхаіла Мясніковіча як прафесіянала і не мае звестак, якія даюць магчымасць сумнявацца ў прыстойнасці гэтага чалавека.

* * *

21 ліпеня завяршыла работу спецыяльная сесія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. На вячэрнім пасяджэнні парламент разгледзеў шэраг кандыдатур, прапанаваных Прэзідэнтам у склад новага кабінета міністраў. У якасці чацвёртага па ліку віцэ-прэм'ера зацверджаны Сяргей Лінг.

Затым адбылося абмеркаванне кандыдатур на пасады кіраўнікоў шэрагу міністэрстваў, чыё зацвярджэнне патрабуе згоды вышэйшага заканадаўчага органа. Кіраўніком знешнепалітычнага ведамства аднагалосна зацверджаны прафесійны дыпламат Уладзімір Сянько, які два гады працаваў паслом у Польшчы, а з 1994 — у Вялікабрытаніі. А вось міністр фінансаў Сцяпан Янчук, якога Аляксандр Лукашэнка хацеў бы бачыць на гэтай пасадзе і ў будучым, заявіў аб самаадводзе, матывуючы сваю адмову станам здароўя і жаданнем працаваць на менш адказнай пасадзе.

Парламент зацвердзіў таксама "сілавых" міністраў. Начальнік следчага камітэта МУС Юрый Захаранка далажыў дэпутацкаму корпусу аб сваёй праграме рэформы органаў унутраных спраў, у якой акрэслены тры блокі праблем: кадравыя змены, удасканальванне аператыўна-службовай дзейнасці, ініцыятывы ў сферы заканадаўства. 234 дэпутаты прагаласавалі за назначэнне Юрыя Захаранкі міністрам унутраных спраў.

Значна больш часу спатрэбілася дэпутатам для прыняцця рашэння наконт новага міністра абароны. Ім стаў Анатоль Кастэнка, які растлумачыў сваю згоду ўзначаліць узброеныя сілы імкненнем быць карысным грамадству і садзейнічаць станаўленню маладой беларускай арміі, веданнем блізкіх і далёкіх гарнізонаў, якія, як ён сказаў, яму "нават сняцца ноччу". Некаторыя дэпутаты выказвалі прэтэнзіі, што ў свой час, калі Анатоль Іванавіч быў камандуючым войскамі Беларускай Ваеннай акругі, ён "страціў магчымасць кіраваць", што прывяло да разбазарвання і знішчэння ваеннай маёмасці. У сувязі з гэтым выступіў Прэзідэнт, які адзначыў, што нельга падтасоўваць факты і ён асабіста нясе адказнасць за гэту кандыдатуру. За новага міністра абароны прагаласавалі 239 дэпутатаў.

Перш, чым узяцца за абмеркаванне кандыдатуры на пасаду старшыні Камітэта дзяржаўнай бяспекі, Аляксандр Лукашэнка заявіў, што пасля гутаркі з цяперашнім кіраўніком органаў дзяржбяспекі Генадзем Лавіцкім, ён прымае яго адстаўку. Старшынёй КДБ зацверджаны Уладзімір Ягораў, які працаваў у гэтай сістэме ў сямідзесятыя-васьмідзесятыя гады, доўгі час служыў у органах унутраных спраў, а апошнія чатыры гады быў міністрам унутраных спраў рэспублікі.

Старшыня падліковай камісіі Міхаіл Мачуленка азнаёміў дэпутатаў з вынікамі тайнага галасавання праз кабіны па выбарах Дзмітрыя Булахава Старшынёй Канстытуцыйнага суда. Ён паведаміў, што дэпутатамі было выкарыстана 300 бюлетэняў, з якіх 12 аказаліся несапраўднымі. За Булахава прагаласавалі 132 дэпутаты, супраць — 156. Такім чынам, гэтая пасада засталася пакуль вакантнай.

Аляксандр Лукашэнка назначыў на пасаду выконваючага абавязкі міністра фінансаў Мікалая Румаса, які цяпер працуе першым намеснікам міністра.

Парламент зацвердзіў на пасадзе старшыні Планавай і бюджэтна-фінансавай камісіі Сцяпана Пісарэвіча, які згодна з часовым рэгламентам стаў таксама членам Прэзідыума Вярхоўнага Савета.

Прынята рашэнне аб спыненні дэпутацкіх паўнамоцтваў Віктара Ганчара і Уладзіміра Гаркуна, зацверджаных на пасады віцэ-прэм'ера, а таксама Валерыя Ціхіні і Мікалая Серады, якія ўвайшлі ў састаў Канстытуцыйнага суда. З аналагічнай прапановай у Вярхоўны Савет звярнуўся Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка, просьба якога таксама была задаволена.

Закрываючы спецыяльную сесію, Мечаслаў Грыб падзякаваў дэпутатам за эфектыўную работу, пажадаў Прэзідэнту і членам выбранага кабінета міністраў плённай дзейнасці. Ён паведаміў, што на наступны дзень адбудзецца пасяджэнне Прэзідыума Вярхоўнага Савета, які вызначыць дату чарговай сесіі. Хутчэй за ўсё яна пачне сваю работу ў другой палавіне верасня.

БЕЛІНФАРМ.

ПРЭМ"ЕР-МІНІСТР РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ЧЫГІР МІХАІЛ МІКАЛАЕВІЧ

Міхаіл Мікалаевіч Чыгір нарадзіўся ў 1948 годзе ў в.Усава Капыльскага раёна Мінскай вобласці ў сялянскай сям"і. Беларус. Эканаміст, скончыў у 1970 г. Беларускі дзяржаўны інстытут народнай гаспадаркі імя В.У.Куйбышава, у 1982 г. — спецфакультэт пры Маскоўскім фінансавым інстытуце.

Працоўны шлях пачаў у якасці начальніка крэдытнага аддзела Бярэзінскага аддзялення Дзяржбанка СССР Мінскай вобласці. Пасля службы ў радах Савецкай Арміі з 1973 па 1980 год працаваў кіраўніком Клецкага аддзялення Дзяржбанка СССР Мінскай вобласці, затым кіраўніком Маскоўскага аддзялення Дзяржбанка СССР г.Мінска. У 1982—1986 гадах на партыйнай рабоце. З кастрычніка 1986 па 1987 год — кіраўнік Мінскай гарадской канторы Дзяржбанка СССР.

У 1988-1991 гадах Міхаіл Мікалаевіч Чыгір працаваў першым намеснікам старшыні праўлення Беларускага рэспубліканскага банка "Аграпрамбанк". З верасня 1991 года па ліпень 1994 года — старшыня праўлення Беларускага акцыянернага камерцыйнага аграпрамысловага банка "Белаграпрамбанк".

Жанаты. Мае дваіх дзяцей.

Звыш дваццаці гадоў працуе на ўборцы збожжавых механізатар калгаса "Барацьбіт" Старадарожскага раёна Рыгор Барадзін. Цяпер ён рыхтуе свой "стэпавы карабель" да выхаду ў поле.

У мінулым годзе передавы камбайнер намалаціў 720 тон збожжа і заняў першае месца ў гаспадарцы.

На здымку: Р.БАРАДЗІН з сынам Сяргеем.

Фота Анатоля БАСАВА.

ПРЫСВОЕНА ГАНАРОВАЕ ЗВАННЕ

За значны асабісты ўклад у развіццё сельскагаспадарчай вытворчасці, плённую работу Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь прысвоена ганаровае званне "Заслужаны работнік сельскай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь" дырэктару Дзяржынскай бройлернай птушкафабрыкі Васілю Паўлавічу **ГРУШУ** і старшыні праўлення агракамбіната "Сноў" Нясвіжскага раёна Міхаілу Аляксандравічу **КАРЧМІТУ**.

НЕСПАКОЙ СТАРШЫНІ

Нягледзячы на эканамічнае бязладдзе, калектыў калгаса імя Чкалава Барысаўскага раёна працуе сёлета зладжана, вынікова. Так, напрыклад, за першае паўгоддзе жывёлаводы гаспадаркі дабіліся значнага павелічэння вытворчасці малака. У параўнанні з леташнім надой ад каровы вырас на 371 кілаграм. І сярэднясутачныя прыбаўленні ў вазе буйной рагатай жывёлы павысіліся за гэты ж час да мінулагодняга на 145 грамаў.

Старанна папрацавалі чкалаўцы на нарыхтоўцы кармоў для грамадскага статка. З першага ўкосу назапасілі ў разліку на ўмоўную галаву жывёлы каля дзевяці цэнтнераў кармавых адзінак травяністага фуражу, што амаль удвая перавышае сярэднераённы паказчык. Аднак настрой у старшыні праўлення калгаса Міхаіла Панцялея далёка не радасны. Кіраўніка непакояць надзённыя праблемы.

— Праз некалькі дзён трэба выводзіць у поле збожжаўборачныя камбайны, а ў запасе ніводнай тоны дызельнага паліва, — з роспачу зазначае Міхаіл Васільевіч. — Ніяк не можам атрымаць бензін ды салярку нават на пералічаныя райаграпрамснабу 140 мільёнаў рублёў. Відаць, нехта накручвае на нашых грашах немалыя барышы, а самі мы ледзь зводзім канцы з канцамі. Выручкі за здадзеную прадукцыю хапае толькі на пагашэнне працэнтаў банкаўскай пазыкі, выплату падаткаў ды зарплаты калгаснікам. Да таго ж новых крэдытаў гаспадарцы не даюць, бо летась спрацавалі стратна. Вось і паспрабуй выжыць у такіх жорсткіх умовах рыначнай стыхіі...

Мікалай ЧАЛЕЙ.

■ Нарыхтоўка кармоў

У Клімковічаў — парадак

У калгасе "Чырвоная Беларусь" Барысаўскага раёна хлебаробскую дынастыю Клімковічаў ведае кожны. Галава сям'і Віталь Міхайлавіч, якому няшмат засталося да пенсіі, з'яўляецца начальнікам вытворчага ўчастка "Неманіца". Не менш вядомыя і два яго сыны. Адслужыўшы ў арміі, яны звязалі свой лёс з сельскай гаспадаркай. Барыс летась скончыў Горацкую сельскагаспадарчую акадэмію і цяпер узначальвае вытворчы ўчастак "Стайкі". Сяргей — начальнік вытворчага ўчастка "Пагадзіца". Такім чынам, на ключавых кіраўніцкіх пазіцыях тры члены адной сям'і. Дапамагае ці перашкаджае такая сямейнасць справе?

Перш за ўсё, удала спалучаецца багаты практычны вопыт бацькі з трывалымі тэарэтычнымі ведамі і маладым запалам, цягай да працоўнага саперніцтва сыноў. Здараецца, на ранішніх і вячэрніх «планёрках» яны моцна спрачаюцца паміж сабой, а потым у цесным сямейным коле, нібы нічога не было, шукаюць выхад са становішча.

У час адказных сельскагаспадарчых кампаній, напрыклад, нарыхтоўкі кармоў, каардынуе работу сыноў бацька. Яны, у сваю чаргу, размяркоўваюць рабочую сілу, кантралююць выкананне работ. Сёння атрымлівае падтрымку адзін, заўтра — другі. Узаемадапамога стала ў іх няпісаным правілам. Таму і справы з нарыхтоўкай кармоў у гаспадарцы ідуць добра. Ужо ў канцы першай дэкады ліпеня тут закончылі ўборку сеяных траў на мінеральных глебах. У выніку быў перавыкананы план па нарыхтоўцы сенажу і напалову выкананы па нарыхтоўцы сена. Неадкладна пачалася касьба траў для патрэб індывідуальных уладальнікаў жывёлы, выйшлі касцы на заліўныя лугі.

Сёння ўборка траў першага ўкосу закончана. Спецыяліст калгаса па кормавытворчасці Міхаіл Бародзіч расказвае:

— Сёлетні поспех абумоўлены, найперш, зладжанай каардынацыяй дзеянняў членаў механізаванага атрада, якую забяспечылі, вядома, Клімковічы — кіраўнікі падраздзяленняў гаспадаркі. А яшчэ паспрыяла надвор'е.

Са слоў спецыяліста вынікае: назапашана 3 тысячы тон сенажу, 350 тон сена. Значная колькасць корму прыбавіцца, калі будуць убраны травы на пойменных лугах з плошчы 150 гектараў.

Сцяпан БУКАЦІЧ.
Барысаўскі раён.

■ Прыватызацыя

60 мільярдаў — на бочку

На Дзяржынскі завод бульбапрадуктаў клалі вока многія. Прыцягвала не толькі сама вытворчасць, а і яго геаграфічнае размяшчэнне. Не воддаль ад галоўных транспартных магістралей, а побач з імі, і Мінск недалёка.

Адпалохвала іншае. За ўжо ўзведзеныя карпусы, набытае абсталяванне патрэбна заплаціць 34,6 мільярда рублёў. Колькі будзе каштаваць заканчэнне недабудаваных аб"ектаў пры нашых тэмпах інфляцыі, пакуль што ніхто не лічыў.

Як бы там ні было, а на гэта грошы знайшліся. Вось толькі б каб не кацельня, цеплатраса, сеткі водаправода і каналізацыі Дзяржынска. Іх таксама трэба заканчваць, а затым бязвыплатна перадаць ва ўласнасць гораду. Яны ж пацягнуць не адзін дзесятак мільярдаў рублёў.

Таму, калі было аб"яўлена аб продажы завода, ахвотнікаў набыць яго спачатку не знайшлося. Гэта быў першы ў рэспубліцы аб"ект, які прадаваўся за такую вялізную цану — 60,6 мільярда рублёў. Звычайна стартавы кошт прыватызуемых найбольш буйных аб"ектаў вызначаўся ў некалькі мільярдаў.

І ўсё ж ёсць у нас багатыя арганізацыі. Імі аказаліся канцэрн "Амкадор" і прыватная фірма "Інтэрмарк".

"Амкадор" створаны на базе навукова-вытворчага аб"яднання "Дармаш", у якое уваходзіў і Мінскі завод "Ударнік". Цяпер у канцэрна 84 прадпрыемствы самага рознага профілю. Тут і машынабудаванне, і выпуск звыш ста назваў тавараў народнага спажывання. Рэгулярныя выплаты дывідэндаў па акцыях /а яны прадаюцца свабодна і кошт адной на сённяшні дзень 500 тысяч рублёў/ — некалькі сот працэнтаў іх кошту. Гэта гаворыць аб фінансавай стабільнасці канцэрна.

Фірма "Інтэрмарк" у параўнанні з "Амкадорам" — дзіця. Аднак за тры гады змагла моцна стаць на ногі. Трыццаць працэнтаў імпартных прадуктаў, якія прадаюцца ў магазінах рэспублікі, пастаўляе "Інтэрмарк". Прычым, працуе напрамую з замежнымі фірмамі, без пасрэднікаў.

Вось конкурсная камісія па продажу аб"ектаў незавершанага будаўніцтва абласной камунальнай уласнасці на чале з намеснікам старшыні аблвыканкома В.В.Майко і павінна была вырашыць, каму аддаць перавагу.

Віцэ-прэзідэнт канцэрна "Амкадор" Г.П.Валодчанка і прэзідэнт фірмы "Інтэрмарк" В.Р.Левін прадставілі членам конкурснай камісіі свае аргументы. Калі па размеру першага ўзносу і тэрмінах аплаты аб"екта іх прапановы супалі, то па інжынерных камунікацыях выявіліся істотныя разыходжанні.

На заканчэнне будаўніцтва аб"ектаў камунальнай гаспадаркі Дзяржынска канцэрн выдзяляў палавіну неабходных для гэтага сродкаў. Астатнія — за кошт сумы, атрыманай ад продажу завода і мясцовага бюджэту.

— Мы ж гатовы поўнасцю іх прафінансаваць, — заявіў Вадзім Левін. — Нас падтрымлівае банк "Беларусь", гатовы ўкласці свае капіталы ў дзяржынскі завод і шэраг замежных фірм.

Вы, пэўна, ужо здагадаліся, на чыім баку аказаліся і старшыня Дзяржынскага гарвыканкома, які прыняў удзел, як зацікаўлены бок, у рабоце конкурснай камісіі, і яе члены. Фірма "Інтэрмарк" абавязалася завяршыць усе работы датэрмінова і за два гады завод і камунальныя збудаванні ўвесці ў эксплуатацыю.

Калі ж фірма не выканае прынятыя на сябе абавязацельствы, то заплаціць няўстойку ў размеры 10 працэнтаў кошту аб"екта, і з ёй будзе разарваны дагавор куплі-продажу.

Пётр СІДАРОВІЧ.

На кожнага — 90 чэкаў

Амаль чатыры месяцы ў рэспубліцы працягваецца выдача імянных прыватызацыйных чэкаў "Маёмасць". Кожны з нас атрымлівае права на пэўную долю дзяржаўнай маёмасці. У сярэднім на грамадзяніна Беларусі налічана амаль 90 чэкаў з намінальнай вартасцю кожнага па 25 тысяч рублёў. Такім чынам, адзін сертыфікат чэкаў складае прыкладна 2,25 мільёна рублёў. Тых, хто атрымаў чэкі, непакоіць пытанне: куды іх лепш укласці?

Прапануецца некалькі варыянтаў. Напрыклад, купіць на атрыманыя чэкі акцыі прадпрыемстваў, што прыватызуюцца. У друку апублікаваны спіс з 61 прадпрыемства, якія выпусцілі гэтыя акцыі. Рэспубліканскае Міністэрства па кіраванню дзяржаўнай маёмасцю і прыватызацыі, якое праводзіла прэс-канферэнцыю, рыхтуе яшчэ адзін спіс на 32 прадпрыемствы. Так што выбар будзе багаты. Калі ж вам цяжка яго зрабіць, можна даверыць свае чэкі спецыялізаваным інвестыцыйным фондам. Пакуль іх у рэспубліцы дзейнічае толькі два. Тут працуюць спецыялісты-прафесіяналы. У далейшым будуць ствараца і новыя фонды. Падана больш як 20 заяў на рэгістрацыю спецыялізаваных інвестыцыйных фондаў, што будуць акумуляваць імянныя чэкі. Фонды таксама не вабяць? Тады вы маеце магчымасць прадаць свае чэкі за наяўныя. Дзесяткі юрыдычных асоб атрымалі права скупкі імянных чэкаў, прычым аб цэнах дагаворваюцца толькі пакупнік і прадавец. І затым у Ашчадным банку неабходна перааформіць свае чэкі на пакупніка.

Арыентавацца ў моры прыватызацыі дапаможа газета "Чалавек і ўласнасць", якую заснавала Міністэрства па кіраванню дзяржмаёмасцю.

Наталля ШМІДТ.

Жыхары в.Мардосы Вілейскага раёна спалохаліся за сваіх дзяцей,

заўважыўшы на вуліцы на падпіцці мясцовага жыхара, да таго ж раней судзімага, які пагражаў нажом

Не паспелі работнікі міліцыі прыбыць на месца здарэння, як хуліган угнаў саўгасную аўтамашыну ГАЗ-52 і скрыўся ў бок ляснога масіва. Пры праследаванні ўгоншчыка давялося зрабіць 5 стрэлаў па колах аўтамашыны, на што той спыніў яе і спрабаваў адказаць стрэламі ў адказ. Напэўна, жыла яшчэ ў памяці раней судзімага думка, што работнік міліцыі не будзе страляць на паражэнне. Перастрэлкі, сапраўды, не адбылося. Але, каб уціхамірыць узброенага хулігана, капітану міліцыі Юшкевічу давялося зрабіць стрэл з табельнай зброі, ранішы пагражаўшага яму ў правае калена.

Матывы паводзін раней судзімага Б., які адседзеў за кратамі каля 21 года, трэба растлумачыць. Ён і сам пакуль адмаўляецца даваць паказанні міліцыі без прысутнасці адваката.

17 ліпеня ў пас.Самахвалавічы Б. з абрэза паляўнічай зброі пачаў страляць у бок летняй пляцоўкі, размешчанай каля клуба, дзе праходзіла маладзёжная дыскатэка. Дзве дзяўчыны, 1975 года нараджэння, шпіталізаваны з агнястрэльнымі раненнямі груднай клеткі і жывата. Трэцяй пацярпеўшай аказана медыцынская дапамога без шпіталізацыі.

Не пашанцавала ў гэты вечар і прыватнаму прадпрымальніку з Літвы. Не прадаўшы свой аўтамабіль на маскоўскім рынку, той разам з сябрам вяртаўся дамоў па дарозе Мінск-Гродна. Паблізу в.Наваселле Мінскага раёна спыніліся перадыхнуць. Стомленых з дарогі разбудзіў стук па аўтамашыне. Тут жа адзін з трох візіцёраў прыставіў газавы пісталет, а другі нож-кінжал. У вадзіцеля забралі ключы запальвання, камп"ютэрную прыстаўку, купленую ў Маскве для дзіцяці, 210 долараў ЗША, 120 тысяч рублёў банка Расіі.

Віктар БЫКАЎ,
супрацоўнік прэс-группы УУС Мінаблвыканкома.

■ Мясцовая ўлада: дзень за днём

КОЛЬКІ КАМУ АД "ДЗЯРЖАЎНАГА ПІРАГА"?

Не будзе перабольшаннем сцвярджаць, што для ўсіх нас паняцце "імянны прыватызацыйны чэк "Маёмасць" — зусім не навіна. Ва ўсякім разе, не зусім навіна. Бо клапатлівую працэс раздачы кавалкаў "дзяржаўнага пірага" адпаведныя органы пачалі яшчэ ў красавіку. Аб чым, дарэчы, неаднаразова паведамляла і "МП".

Ці спяшаемся мы за сваёй доляй дзяржмаёмасці? Ці не спазніцца хтосьці з нас, доўга раўнадушна назіраючы за "усеагульнай дзялёжкай"?..

Што датычыць Мінскага раёна, то больш кампетэнтнай у гэтых пытаннях афіцыйнай асобы — намесніка старшыні райвыканкома, начальніка ўпраўлення эканомікі і рыначных адносін Т.М.Лысенкі — бадай, няма.

— Сённяшнім днём, што называецца, у поўным разгары работа па складанню спісаў грамадзян, маючых права на атрыманне чэкаў, а таксама іх налічэнню. У нашым раёне створана 25 тэрытарыяльных камісій. У буйных сельсаветах дзейнічае па тры камісіі і нават больш.

За налічэннем чэкаў да нас павінна звярнуцца 110 тысяч жыхароў раёна. Гэта зрабілі ўжо 3.620 чалавек. Іншымі словамі, 3,6 працэнта ад агульнай колькасці грамадзян. І гэта — за тры месяцы. Лічба, як бачыце, не вялікая. Хоць і прэса, і радыё, і тэлебачанне, што называецца, вушы патрубілі! Ды і сельскія Саветы на месцах вядуць, на мой погляд, досыць актыўную тлумачальную работу. А ўжо аб"явы вешаем, як гаворыцца, дзе трэба і не трэба!

— Тацяна Мікітаўна, і ўсё ж, пэўна актыўнасць грамадзян залежыць і ад старання тэрытарыяльных камісій.

— У гэтым сэнсе добры прыклад — Юзуфоўскі сельсавет. Туды ўжо звярнуліся з нагоды "чэкавай справы" амаль 70 працэнтаў пражываючых на яго тэрыторыі жыхароў.

Нядрэнна пастаўлена справа і ў Гаранскім, Ждановіцкім і Самахвалавіцкім сельсаветах.

— Значыць, зноў галоўны цяжар — на "плечы" сельскіх улад?

— У прынцыпе, так. Але улічыце: цяперашнім часам спецыяльна для работы па складанню спісаў і налічэнню чэкаў сельсаветы ўзялі сабе на падмогу дванаццаць чалавек. Гэта няштатнікі. Усе да аднаго — людзі адукаваныя. Працуюць як трэба.

— Увесь працэс, ад падачы заявы да атрымання сертыфіката чэка, для грамадзяніна — справа доўгая, ці не надта?

— Зусім не! Мяркуйце самі: з тых 3 тысяч 620 чалавек, якія звярнуліся да нас, больш трох тысяч ужо атрымалі пасведчанні аб размеры квоты (колькасці) імянных прыватызацыйных чэкаў "Маёмасць". А 42 чалавекі ўжо атрымалі сертыфікаты чэкаў у банках.

Ніякай "цяганіны" для грамадзян тут няма. Чалавек павінен напісаць заяву, звярнуцца з ёй у тэрытарыяльную камісію. І на працягу двух тыдняў мы праводзім налічэнне чэкаў. А ўся "працэдура" займае ў сярэднім месяц.

— Наўжо і ў банку — таксама без знясільваючых чэргаў?

— Ну, зразумела, без! Сертыфікаты у нас выдаюцца ў філіялах Ашчадбанка — па месцы жыхарства. Гарантую: няма там ніякай таўкатні. Няхай толькі людзі больш актыўна звяртаюцца. Сертыфікат атрымаць неабходна!

— А што, можна спазніцца?

— Як сказаць... Перыяд часу, у які можна звярнуцца па чэкі, пакуль не вызначаны і не абмежаваны. Але, скажам, за выдачу сертыфіката чалавек павінен заплаціць пошліну ў памеры пятнаццаці працэнтаў ад мінімальнай зарплаты. А яна ж расце! Адпаведна павышаецца і пошліна. А, я думаю, для бабулькі ці дзядулі кожная тысяча — ой, якія грошы!

Да таго ж, з 1 ліпеня чэкі можна ўкладваць у якую-небудзь, як прынята цяпер гаварыць, справу.

— Тацяна Мікітаўна, ці гарантаваны мы ўсе ад памылак пры налічэнні чэкаў "Маёмасць"?

— Безумоўна. Работнікі ўпраўлення эканомікі выязджаюць на месцы з мэтай праверак.

Увогуле ж, перад тым, як перадаць справу ў Ашчадбанк, правільнасць налічэння чэкаў правяраецца работнікамі ўпраўлення эканомікі.

Так што, — падавайце заявы!..

Гутарыла Інеса ПЕТРУСЕВІЧ.

■ Шиворот-навыворот

И на старуху бывает проруха,

или Ошибка ценою в 46 "лимонов"

Дети — наше будущее. Стало быть, о них надо заботиться. Конечно, времена уже не те. Лозунг застойного периода: «Дети — единственный привелигированный класс страны Советов» — безнадежно забыт. Тем не менее думать о подрастающем поколении надо. И делать все необходимое, чтобы оно росло полноценным, здоровым. Так или примерно так рассуждал главный врач детского санатория «Пралеска», который находится на территории Воложинского района, С.Н.Мельник, ощущая, как постепенно остывают в корпусе батареи парового отопления. На дворе стоял декабрь 1993 года, а в котельной сжигали последние тонны мазута. И тогда он сел за стол и стал писать на имя генерального директора ПО «Минскэнерго» Ю.М.Никитина письмо под названием «Об оказании содействия в выделении топочного мазута детскому санаторию »Пралеска". Где указал, что в нем «оздоравливаются дети, пострадавшие от аварии на ЧАЭС из районов Гомельской, Могилевской областей и г. Минска, с паталогией органов пищеварения, больных сахарным диабетом, болезнями крови ЧДБ, гематологические больные». Далее в письме сообщалось, что «теплоснабжение детского санатория осуществляется от самостоятельной котельной, работающей на жидком топливе». Накануне С.Н.Мельник обратился за финансовой помощью в Управление здравоохранения Мингорисполкома (санаторий находился в его подчинении). Было выделено 300 миллионов рублей на приобретение 500 тонн мазута.

Осталось всего ничего — получить соответствующую визу в ПО «Минскэнерго». И вывезти этот мазут. Виза была получена. Топливо предполагалось отпустить на ТЭЦ-3. Туда и отправился за оформлением соответствующих документов главврач санатория. При этом сказал, что оплату будет производить общество с ограниченной ответственностью «Нобиль». Все законно. И не было бы здесь никаких неясностей для работников Контрольной Палаты РБ по Минской области, если бы не одно обстоятельство — накладные на отпуск мазута тоже оказались выписанными на имя ООО «Нобиль». Главный бухгалтер ТЭЦ-3 Е.П.Козловская объяснила это оплошностью того, кто оформлял документы на вывоз. Мол: «накладные выписаны ошибочно. Бухгалтер посмотрела не на письмо, а на счет на предоплату, который был выписан на ООО »Нобиль».

Возможно, здесь действительно произошла ошибка по невнимательности. Как говорится, и на старуху бывает проруха. Но те же работники Контрольной Палаты обратили внимание еще на одну любопытную деталь: коммерческое предприятие, в нарушение постановления Департамента цен и его положения «О порядке формирования и использования свободных цен и тарифов», незаконно использовало надбавку в 30 процентов, тогда как следовало применить надбавку в пять процентов. Несложный арифметический подсчет показал, что санаторий «Пралеска» в итоге потерял 46 миллионов рублей. Если учесть, что за пять месяцев 1993 года упомянутому санаторию из госбюджета было выделено немногим более 60 миллионов, то потеря довольно ощутимая.

Можно, разумеется, строить разные догадки, предположения относительно того, куда и как ушли эти деньги. Но больше всего здесь беспокоит другое: почему коммерческие структуры имеют доступ к энергоносителям? Не важно, в какой форме. Получается довольно занятная ситуация: коммерческое предприятие, выступая в роли посредника, за счет средств из госбюджета способно «наварить» одним махом десятки миллионов рублей. Как по принципу сообщающихся сосудов. Только кошельки рядовых налогоплательщиков при этом начинают худеть.

Николай ЖУЧКО.

■ 25 июля — День пожарной службы

"Горячие точки" огнеборцев

На вопросы корреспондента отвечает заместитель начальника главного управления пожарной охраны МВД Республики Беларусь А.С.ГУРЬЕВ.

— Вопросов к вам, Анатолий Семенович, накопилось много. Один из первых — военизация пожарной службы. Непосвященному непонятно, зачем все это нужно?

— Пожар — это всегда экстремальная ситуация, требующая очень быстрых решений. Ликвидацию огня приходится вести на больших высотах, в сложных технологических установках, в условиях загазованности, повышенной вероятности взрывов, обрушений, химических ожогов и отравлений. Для того, чтобы быть готовым работать в таких условиях, необходимо не только современное техническое оснащение и экипировка, но и высокий уровень психологической, физической и тактической подготовки. Все это вместе и определяет степень профессионализма.

А теперь представим, что я руководитель тушения пожара. В считанные доли минуты в экстремальной ситуации мне предстоит объединить разношерстные команды с различной степенью подготовленности для борьбы с огнем. Сделать это будет далеко не просто. Может ли пятидесятилетний пожарный профессиональной части подняться по автолестнице в окно десятого, а то и шестнадцатого этажа? Сомневаюсь. Сделать это может только человек с высокой степенью организации, воспитанием чувства долга и ответственности за жизнь людей, сохранение национального достояния. Конечно, все это расписано в уставах, наставлениях, планах и графиках учений, занятий, тренировок. Вот почему нужна единая, военизированная пожарная охрана МВД, а не разбросанная по министерствам и ведомствам.

— Военизация идет в городах. Село же и сейчас не защищено от пожаров. Здесь нет государственной пожарной службы. Как быть?

— Парадоксально, но факт. Хотя жители села, как и горожане, платят налог, но им еще приходится содержать и межхозяйственные опорные пункты пожарной охраны, многие из которых разваливаются, потому что бюджет колхозов и совхозов при сегодняшних ценах трещит по швам.

Мы предложили выход из создавшейся ситуации, принцип социальной справедливости. В Верховном Совете находится Закон "О сборах на содержание пожарной службы", в котором предусматривается дифференцированная плата всех субъектов хозяйствования на эти цели. Это, конечно, своеобразный налог. Но если этот Закон не принять, то завтра село останется без противопожарной защиты. И государство потеряет значительно больше. Я не устаю повторять: нужна государственная служба на селе.

— Разрыв экономических связей отрицательно, а в кое-каких отраслях катастрофически повлиял на промышленное производство. Пожарной службы это тоже коснулось?

— Если в семье голодают, то обычно все. Пожарная служба — сложнейший механизм. Раньше в республике не выпускалась пожарная техника и пожарно-техническое вооружение. Всё поступало в основном из Украины и России. Сейчас они так взвинтили цены, что купить оснащение и технику нам не по карману. И мы вынуждены организовывать производство в республике. В Лиде уже сделал пробный выезд белорусский пожарный автомобиль. Стремимся здесь приблизиться к мировым стандартам. В Гродно планируем изготавливать пенообразователь. Так что стараемся выходить из сложного положения.

— И все же, несмотря на трудности, судя по статистике, вам удается контролировать ситуацию с пожарами?

— Это так, но нас уже на протяжении последних пяти—семи лет волнует проблема гибели людей на пожарах. В прошлом году в огне погибло 598 человек. Такого никогда в республике не было. Не лучше положение в нынешнем году. Проблема гибели людей в огне — проблема социальная.

Почему, например, гибнут дети? Они остаются без присмотра, потому что из-за недостатка средств сады закрываются. Способствует гибели людей в огне пьянство. Анализ свидетельствует, что в основном на пожарах погибают следующие группы населения: дети, пенсионеры, люди в нетрезвом состоянии.

Взрослому человеку достаточно 4—6 минут нахождения в отравленной продуктами горения среде, чтобы получить необратимый отек легких. Ребенку и того меньше — 1,5-2 минуты. Современный комфорт — это хорошо, но в условиях пожара он мгновенно превращает квартиру в газовую камеру, наполненную "букетом" из 70 отравляющих веществ. Таким образом, в каждом пожаре, в каждой жертве огня, как в капле воды, несложно рассмотреть очень многие проблемы нашей жизни. И экономические, и социальные...

— И еще потому, что мы порой беспечны...

— Вы правы. Задумывался ли хоть один человек над тем, что он умрет на пожаре? Вряд ли. Каждый старается уберечь себя от беды. Покупает авто и продумывает комплекс мер, как избежать опасности. Переходит дорогу — смотрит по сторонам. Но крайне редко думает о другой беде — огненной. Потому что наша система образования не воспитала в нас чувства ответственности. Нужно организовывать пожарный всеобуч. В Японии, например, приучают детей к проблемам пожарной безопасности с дошкольного возраста.

— Анатолий Семенович, 25 июля — праздник огнеборцев, который у нас впервые отмечается в республике. О пожарных говорят — это не профессия, а образ жизни. По риску — это одна из самых опасных профессий, требующая большого мужества и отваги. С охотой ли идут к вам?

— Сотни молодых людей пытаются найти себя на этой службе, а задерживаются лишь самые твердые по духу и крепкие физически. Профессиональное братство — вот на чем во многом держится служба. Кстати, чем же объяснить невысокий престиж этой необычной профессии, для служителей которой сверхэкстремальная ситуация — обычное дело? Причин несколько, к наиболее значительным следует отнести закон двойной морали, по которому мы жили. С одной стороны — лозунговое восхваление любой профессии, а с другой — оскорбительное отношение на практике, от убожества в экипировке и оснащении, самой низкой платы за труд да карикатуры в театре и средствах массовой информации.

Сегодня мне хочется поздравить моих коллег с профессиональным праздником и пожелать им здоровья, радости и счастья. Мужества и отваги им не занимать.

Интервью вела Ирина АНДРЕЕВА.

Сямён Сцяпанавіч Кашкан — паважаны чалавек на Уздзеншчыне. Ведаюць яго не толькі ў роднай вёсцы Прохады, што на тэрыторыі калгаса "Памяць Леніна" Цепленьскага сельсавета, але і ў многіх іншых населеных пунктах раёна. Усё свядомае жыццё аддаў роднаму калгасу, выконваў самыя разнастайныя работы. І цяпер, нягледзячы на свой 72-гадовы ўзрост, у меру сіл дапамагае гаспадарцы. Кожным летам у час уборкі ўраджаю і да позняй восені з"яўляецца загадчыкам збожжатока.. І з гэтай работай паспяхова спраўляецца.

Ведаюць С.С.Кашкана як смелага партызана атрада "Буравеснік", што базіраваўся на тэрыторыі Каладзінскага лесу. Ён удзельнічаў у баявых аперацыях, паходах партызан па вызваленню Беларусі ад акупантаў.

*На здымку: **С.С.КАШКАН.***

Фота Міхаіла БУЛАТА.

■ В партиях и движениях

За спиной ДСПС

"Движение за демократию, социальный прогресс и справедливость" сделало заявление. В нем подчеркивается, что в НДБ в последнее время сложилась неблагополучная ситуация. Главными причинами являются систематическое нарушение Устава НДБ, принимаемые решения председателем С.Гайдукевичем и его неуважительное отношение к входящим общественным объединениям, попытка диктовать им свою волю и дискредитировать в глазах общественности.

Вместо того, чтобы глубоко обсуждать проблемы, руководство НДБ инициировало рассмотрение вопроса об исключении из состава Движения ПКБ и ЛКСМБ. Подготовка данного заседания велась скрытно, представители от коммунистов и комсомольцев на него не были приглашены. В связи с этим, говорится в этом заявлении, ДСПС принял решение приостановить свое членство в НДБ.

(Наш корр.).

І БУДЗЕМ ПОМНІЦЬ ПРА ЖЫВЫХ

Час няўмольна ляціць наперад, сціраючы ў памяці многія старонкі жыцця. Забываецца сумнае і вясёлае, становіцца нязначным тое, што калісьці здавалася вельмі-вельмі важным. Але сярод хаосу пражытага, памяць захоўвае рубцы, якія ніколі не зажываюць, а дакранаючыся да іх, ад болю сціскаецца сэрца. Менавіта гэты боль прывёў жыхароў вёскі Тарасава, што пад Мінскам, ветэранаў апошняй вайны, работнікаў нямецкага пасольства ў Беларусі на месца пахавання былых ваеннапалонных.

Калі ў 1981 годзе ў сувязі з расшырэннем граніц сталіцы ўзнікла неабходнасць ліквідацыі могілак у Кунцаўшчыне, гарадскія ўлады прынялі вельмі гуманнае рашэнне — астанкі пахаваных там ваеннапалонных, разам з поўным спісам загінуўшых і іх імяннымі жэтонамі, перапахаваць побач з сельскімі могілкамі вёскі Тарасава. Эстафету добрай справы прынялі на сябе школьнікі з Беларусі і Германіі, якія аб"ядналіся ў лагер беларуска-нямецкай моладзі. Дарэчы, першы на тэрыторыі былога СССР. Галоўная справа гэтага маладзёжнага руху — прывядзенне ў парадак пахаванняў на тэрыторыі дзвюх краін. А яго стварэнне стала магчымым дзякуючы ідэі прымірэння.

На месцы перапахавання ў Тарасаве ляжаць астанкі не толькі немцаў, але і балгар, палякаў, румын, югаславаў, французаў, чэхаў. А побач, на сельскіх могілках, брацкая магіла, у якой пахаваны члены тарасаўскага падполля. Таму афіцыйнае адкрыццё перапахавання ваеннапалонных вылілася ў дзень памяці ўсіх ахвяр вайны.

БЕЛІНФАРМ.

■ Энтузіясты

СВЕТЛАЯ МАГІЯ ГУКАЎ

Наш госць — музычны кіраўнік Жодзінскага дзіцячага дома Р.М.БАРАНОЎСКАЯ

— Раіса Мікалаеўна, прабачце за, магчыма, наіўнае пытанне: што азначае музыка ў вашым жыцці?

— Безумоўна, я не параўноўваю яе з хлебам ці паветрам. але ўявіце, што на зямным шары раптам змоўклі літаральна ўсе музычныя гукі. Нават уявіць такое не магу. Музыка акружае нас пастаянна, ад калыханак мацярок да апошніх хвілін жыцця. Чалавек і сам не заўсёды нават здагадваецца, што ён у палоне гэтых чароўных гукаў, што пастаянна паддаецца іх уздзеянню.

— А калі вы асабіста адчулі, што музыка стане вашым прызваннем, павядзе вас за сабой?

— У нашай сям'і ўсе спявалі. Гэта — па-першае. А па-другое, я нарадзілася ў Давыд-Гарадку, які вельмі багаты на таленты. Часта перачытваю кнігі свайго земляка Леаніда Дранько-Майсюка "Над плячам", "Вандроўнік", іншыя, у якіх нямала выразных, зрокава-дакладных вобразаў. Асабліва люблю яго нізку вершаў "Гарадчанка". Ствараецца ўражанне, што там і пра мяне ёсць радкі. Напэўна, у тым і сутнасць паэзіі, як і музыкі таксама, што кожны ў ёй адшуквае сябе, шукае адказу на свае самыя інтымныя пытанні. Чытаючы паэтычныя творы, слухаючы музыку, чалавек можа ўбачыць сябе лепшым, чым ён ёсць, а можа і спапяліць сябе ўласнымі папрокамі, раскаяннем. На многае здольная паэзія, калі яна з-пад пяра майстра. У вершах Леаніда — тонкая назіральнасць, малюнкавасць, святочнасць, шчырая споведзь загадкавай душы, суладнае спалучэнне традыцыйнай лірыкі з новымі фарбамі і рытмамі. Ды што гэта мяне на тэорыю пацягнула... Давайце, калі ласка, прыгадаем песню Ігара Лучанка "Полька беларуская", якая за апошнія месяцы пасялілася літаральна ў кожным нашым сэрцы. Напісана яна на словы майго земляка — Дранько-Майсюка. Колькі шчырасці, патаемнага прызнання ў радках:

Толькі зойдзе ў хату госць —
Будзе ўзята чарка.
Ёсць гармонік, бубен ёсць —
Чым не гаспадарка!

Пазнаю няўрымслівасць жыхароў Давыд-Гарадка. Яны заўсёды такія ў хвіліны весялосці. Ганаруся і іншымі сваімі землякамі. Хораша піша празаік Уладзімір Глушакоў — аўтар кніг "Насенне", "Цёплыя лісты", "Маладая гвардыя".

— Вы аўтар некалькіх цудоўных песень. Як яны нараджаліся?

— У кожнага майстра песня, напэўна, нараджаецца па-свойму. Мне асабіста добра пішацца восенню, калі, курлыкаючы высока ў небе, адлятаюць у вырай журавы. Тады нейкі ціхі сум агортвае маю душу. Так і хочацца крыкнуць шчаслівым вандроўнікам: "Хутчэй вяртайцеся!" Выказваю гэта ў сваіх паэтычных радках, саграваючы іх гаючай мелодыяй. А вясна? Хіба ж будзеш маўчаць, калі ва ўсім — абуджэнне? У добрай песні я заўсёды знаходжу нешта вельмі суцяшальнае. Тады забываюцца беды — і вялікія, і малыя. Нядаўна на абласным конкурсе мастацкай самадзейнасці школ-інтэрнатаў і дзіцячых дамоў прыхільна была сустрэта мая песня "Пралеска". Працуючы над ёй, я ставіла перад сабой задачу — дапамагчы людзям ачысціць свае душы ад налёту бяспамяцтва і абыякавасці да скарбаў роднага краю.

— Памятаю, як нібы па камандзе на сярэдзіну сцэны выбеглі некалькі хлопчыкаў і дзяўчынак. Сталі роўненька ў шнурочак. Тварыкі сумныя. Але калі да іх падышла жанчына з баянам, іх вочкі засвяціліся нейкім асаблівым бляскам. Падумалася, што яна (а гэта былі вы) валодае магічным уздзеяннем на людзей,

— Тады мы выконвалі ўжо згаданую "Пралеску". Чаму станаўлюся нярэдка аўтарам музыкі? А таму, што кампазітары-прафесіяналы вельмі рэдка пішуць творы для школьных навучальных устаноў. Калі і паяўляюцца такія, то ў іх — драбнатэмнасць, нязначнасць думак і пачуццяў. Такія творы, як правіла, трапляюць у разрад аднадзёнак, песень-пустышак. Спадзяюся, не трэба тлумачыць, што забяспечыла небывалы поспех, скажам, песні Адама Русака "Бывайце здаровы, жывіце багата". У ёй адлюстравана тое, што хвалюе людзей сёння і будзе хваляваць заўтра. У гэтай песні — само жыццё, душа народа. Карацей кажучы, песня можа прэтэндаваць на даўгавечнасць толькі тады, калі выказвае думкі і пачуцці, сугучныя выканаўцам і іх слухачам.

— Чуў, што вы актыўная ўдзельніца мастацкай самадзейнасці.

— Прафесія ў мяне такая. Не палічыце за пахвальбу, мой голас і мая музыка гучалі па мясцовым радыё, а таксама — па рэспубліканскім. Асабліва люблю ўдзельнічаць у канцэртах разам са сваімі сёстрамі Нінай і Людмілай. Яны таксама працуюць у Жодзіне. Ніна — педагог, а Людміла — выхавальнік дзіцячага сада. Кажуць, што наша трыо любяць слухаць гараджане.

— Вы можаце назваць сябе руплівым збіральнікам народнай творчасці.

— Думаю, тут больш падыходзіць слова "распаўсюджвальнік", бо я не прымаю ўдзел у розных экспедыцыях па збору фальклору — рэжым работы не дазваляе. Але, паверце, таго, што я панесла ў жыццё з дзяцінства, мне хопіць на многа гадоў. Мне вось і цяпер згадваецца, як заходзілі да нас у хату людзі вечарамі: то па аднаму, то купкамі, жартуючы, рассаджваліся. Калі з'яўляўся хтосьці апошні, пачыналася кароткая распеўка. Затым хату напаўняла песня — мяккая, лірычная. Яна шырылася, мацнела, ёй станавілася цесна ў сценах. Калі адчыняліся дзверы, стваралася ўражанне, што песня, нібы птушка, вылятае на волю, на шырокі прастор. І цяпер так адпачываюць мае землякі. Без песні не абыходзіцца ніводнае свята. Ад іх я назаўсёды запомніла калядныя, веснавыя, купальскія, жніўныя, вясельныя, радзільныя песні. Народжаныя на паляшуцка-ліцвінскім памежжы, яны маюць свой непаўторны каларыт, свой водар, нават пластыку. Слухаю песні сваіх землякоў і радуюся: колькі ў іх тонаў, адценняў, ладоў, перабораў. Усё гэта пераконвае мяне ў тым, што не можа быць сапраўднага мастацтва без карэння ў роднай глебе, без наследавання і творчага засваення эстэтычнай спадчыны народа. Вышэй і прыгажэй за народную песню нічога быць не можа. Зраблю ўсё, каб мае выхаванцы праз сваё жыццё пранеслі любоў да гэтых чароўных дыяментаў, каб удзельнічалі ў мастацкай самадзейнасці.

— А цяпер, Раіса Мікалаеўна, хацелася б пачуць аб тым, што хвалюе самадзейных кампазітараў.

— Вельмі балючае пытанне. Як ні дзіўна, але факт: мы да гэтага часу не маем свайго нацыянальнага дзіцячага рэпертуару. Беларускія песні ў дзіцячых садках гучаць рэдка. Ды і ў школах не лепшае становішча. Звычайна выконваюць тое, што зусім непрыдатнае для дзіцячага голасу і слыху. Выдаць зборнік песень цяпер амаль немагчыма, таму даводзіцца нярэдка браць у рэпертуар тое, што трапляе пад руку. Менавіта гэтыя абставіны і прымусілі мяне пісаць музыку. Пачала з вершаў Максіма Багдановіча "Ужо пара мне дадому вяртацца" і "Суджана мне...", бо яны вельмі ж кранальныя і крынічныя. А цяпер пра беды кампазітараў-самавукаў.

Жодзінцам у гэтым напрамку, лічу, пашанцавала. У нас не першы год праводзіцца гарадскі конкурс аўтарскай самадзейнай песні, мэта якога — адкрыццё новых талентаў, пошук новых аўтараў, рост іх выканальніцкага майстэрства. Адбыўся такі конкурс і сёлета. Першае месца журы прысудзіла Сяргею Кліменку за песні "Дом №7" і "Ты мяне чакала". Ён непрафесійны музыкант. Закончыў тэхналагічны інстытут. Другое месца заваяваў Андрэй Шклянік, а трэцяе — Сяргей Мачалоў.

Правядзенне такіх конкурсаў дапаможа нам пазбавіць некаторых пастаўшчыкоў песеннага тавару ад твораў, у якіх — пустая траскатня, непісьменны набор слоў, у якіх адсутнічае логіка, канкрэтная думка, у якіх збітыя і зацяганыя рыфмы, безгустоўнасць і непераборлівасць. На шляху аднадзёнак варта ставіць заслон: занадта дарага нам яны абыходзяцца — безгустоўнасцю пакаленняў, апанаваных масавай глухатой да прыгожага, няздольнасцю ўспрымаць сапраўднае мастацтва. Няхай не крыўдуюць на мяне кампазітары-прафесіяналы, але і яны даволі часта клююць на пошленькую "клубнічку", замест таго каб пісаць таленавітую музыку. На мой погляд, трэба аднавіць правядзенне творчых семінараў самадзейных кампазітараў. Там мы сустракаліся з вялікімі "мэтрамі", аддавалі на іх суд свае творы.

І апошняе. Светлая магія гукаў зачароўвае падрыхтаванага слухача, бо калі ў чалавека няма духоўных інтарэсаў, то да яго сэрца цяжка прабіцца сапраўднаму мастацтву. І музыцы ў тым ліку. Такіх людзей мне вельмі шкада, бо яны не здольныя адчуць прыгажосць жыцця ва ўсіх яго фарбах і адценнях. Таму я свой абавязак бачу ў тым, каб засцерагчы сваіх выхаванцаў ад бездухоўнасці і душэўнай глухаты.

Уладзімір КОБРЫН.

Праграма тэлебачання з 25 па 31 ліпеня

25 ліпеня, панядзелак

Беларускае тэлебачанне

9.00. Пад купалам Сусвету.
9.10. Пяць хвілін на жарты.
9.15. АБС-клуб.
9.30. Да Дня Незалежнасці. «Край».
10.00. Праспект.
10.30. Метраном. Вяртанне Станіслава Манюшкі.
11.25. Дзелавы веснік.
16.25. Праграма перадач.
16.30. «Анатоль Казловіч. 126 слоў».
17.20. Навіны.
17.30. «Лада ОМС»: Спадарожнага ветру і іншыя пажаданні. Частка 1-я.
18.10. Абласныя навіны (Брэст).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. «Лада ОМС»: Спадарожнага ветру і іншыя пажаданні. Частка 2-я.
19.40. Якія мы гаспадары? «Віцебскдрэў»
20.10. Бар'еры. Праблемы інваліднага спорту.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.40. Студыя «Тэлесябрына».
21.45. Спартыўны тэлекур'ер.
22.05. Пад купалам Сусвету.
22.15. НІКа.
22.30. Надвор'е.
22.40. «Каралеўскае паляванне» на «Славянскім базары-94".

Канал "Астанкіна"

17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
17.25. На Гульнях Дорай волі.
17.50, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. «Дзікая ружа».
18.55. Лідэр.
19.40. Добрай ночы, малышы.
20.45. Сустрэчы для вас. Акадэмік А.Панчанка.
21.30. На Гульнях Добрай волі.
22.10. Матадор.
23.10. Вас запрашаюць Дагмар Фрэдэрык (Германія) і ансамбль песні і танца ўнутраных войск МУС Расіі.
23.30. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Зваротны адрас.
9.00. Чароўны куфэрачак.
9.10. «Маленькі рыжык».
9.50. Тэлегазета.
9.55. На Гульнях Добрай волі.
15.20. «Трое з Прастаквашына».
15.40. Там-там навіны.
15.55. Новая лінія.
16.40. Выратаванне 911.
17.35. Свята кожны дзень.
17.45. На Гульнях Добрай волі.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. «Ціхоня».
20.35. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
21.00. Момант ісціны. На пытанні А.Каравулава адказвае Э.Шэварднадзе.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. «Славянскі базар-94".

Санкт-Пецярбург

11.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.15. «Прыгоды капітана Урунгеля». Фільм 1-ы.
12.25. «Нямецкая хваля».
13.00. «Высоцкі — кінаакцёр». Тэлефільм.
14.10. «Чароўны мяшэчак».
14.45. «Міжазер'е». Тэлефільм.
15.15. «Белая чапля».
15.40. Гульні Добрай волі. Лёгкая атлетыка.
18.55. Гульні Добрай волі. Баскетбол.
20.55. «Свет мастацтва».
21.25. Тэлемагазін.
21.30. Будні.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.

26 ліпеня, аўторак

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Эканамікст.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. Тэлеклуб «Гаў-гаў».
9.10. Да Дня Незалежнасці. «Край».
10.20. «Чарапашкі ніндзя».
14.30. «Нов і К»-топ-10.
15.30. Мост.
16.00. Эканамікст.
16.10. «Незалежнасць — гэта роздум напярэдадні свята.
16.30. «Беларускія напевы».
17.00. Урачыстае пасяджэнне і канцэрт, прысвечаныя Дню Незалежнасці.
19.55. Кантакт.
20.00. Калыханка.
20.25. Панарама.
21.00. Закрыццё III Міжнароднага музычнага фестывалю «Славянскі базар-94".
21.55. Пяць хвілін на жарты.
22.00. Пад купалам Сусвету.
22.10. НІКа.
22.25. Надвор'е.
22.35. «Славянскі базар-94".
23.40. Чэмпіянат свету па матагонках.

Канал "Астанкіна"

8.00. Агляд рынку нерухомасці.
8.15. Дамісолька.
8.35. «Рыпкіна каханне».
8.55. «ЭЭС і расійскі рынак».
9.15. Чалавек і закон.
9.45. Справа.
10.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
15.30. Гульні Добрай волі.
17.25. Актуальная публіцыстыка.
17.55, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гульні Добрай волі.
20.45. З першых рук.
21.00. «Ноч святога Лаўрэнція» (Італія).
23.10. Хіт-парад «Астанкіна».
23.55. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. «Дзяцінства Бэмбі».
9.50. Сялянскае пытанне.
10.10. На Гульнях Добрай волі.
15.20. Студыя «Рост».
15.50. Там-там навіны.
16.05. Новая лінія.
16.50. Антракт. Сафія Ратару.
16.55. Не быць дыназаўрам.
17.15. «Размова ў дарозе». У.Лакшын.
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. На Гульнях Добрай волі.
20.30. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
21.00. «Славянскі базар-94". Закрыццё III Міжнароднага музычнага фестывалю.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.35. «Славянскі базар-94". Працяг трансляцыі.
23.40. Сусветная ліга па валейболу.

Санкт-Пецярбург

11.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.15. «Прыгоды капітана Урунгеля». Фільм 2-гі.
12.25. «Нямецкая хваля».
12.55. «Сонца над Нявой».
13.15. «Ганна Главары». Фільм-аперэта.
14.45. «Незвычайныя прыгоды Карыка і Валі». 1-я серыя.
15.55. Гульні Добрай волі.
18.55. «Чорны маклер». Фільм-спектакль.
20.30. «Сістэма Станіслаўскага».
20.40. «Улюбліваая варона».
20.30. Аранж ТБ. «Хлапушка».
21.25. Тэлемагазін.
21.30. Будні.
23.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.

27 ліпеня, серада

Беларускае тэлебачанне

9.05. «Ансамбль танца Рэспублікі Беларусь».
9.45. «Першая гістарычная...» Да выхаду першага тома Беларускай гістарычнай энцыклапедыі.
10.15. «Жыву і памятаю»
11.10. Студыя «Тэлесябрына».
12.00. «Край». Рабінзанада доктара Руселя.
12.30. Майстэрня.
12.50. «Край». Рабінзанада доктара Руселя (Мікалай Судзілоўскі). Частка 2-я.
13.10. «Сад».
14.35. Канцэрт майстроў мастацтваў Беларусі.
16.15. «Легенды Белай Вежы».
17.25. «Пяць зорак».
18.25. III Міжнародны музычны фестываль «Славянскі базар-94".
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. «Люстра вады». Д/ф.
22.00. Святочны канцэрт, прысвечаны Дню Незалежнасці.

Канал "Астанкіна"

8.00. Расійскі дайджэст.
8.15. «Казка пра Камара Камаровіча».
8.25. «Дзікая ружа».
8.55. Клуб падарожнікаў.
9.45. Дзелавы веснік.
10.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.20. Навіны.
15.25. «Вайна гобатаў».
15.50. Дзённік дзіцячага кінафестывалю.
16.10. Адказы.
16.40. Тэлерадыёкампанія «Мір».
17.25. На Гульнях Добрай волі.
17.50, 20.35. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. «Дзікая ружа».
18.50. Эксклюзіў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Маналог.
21.15. «Бігс» (Італія).
23.30. На Гульнях Добрай волі.
0.10. Бумеранг.
0.40. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 22.00. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.

8.30. Ранішні канцэрт.
8.45. «Санта-Барбара».
9.35. Чароўны куфэрачак.
9.45. Тэлегазета.
9.50. «К-2" прадстаўляе: »Пацалунак у дыяфрагму".
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя «Рост». «Чый бок?»
15.50. Там-там навіны.
16.05. Далёкі Усход.
16.50. На Гульнях Добрай волі.
17.55. Чэмпіянат Расіі па футболу. «Спартак» (Масква) — КамАЗ.
19.55. Падрабязнасці.
20.05. Пяць хвілін аб добрым жыцці.
20.10. «Санта-Барбара».
21.05. Фільм-прэм'ер.
21.20. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
21.50. Ніхто не забыты.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Экран крымінальных паведамленняў.
22.40. Першынство сусветнай лігі па валейболу. Расія—Балгарыя.
23.40. На Гульнях Добрай волі. Бокс.

Санкт-Пецярбург

11.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.10. Тэлемагазін.
12.15. «Прыгоды капітана Урунгеля». Фільм 3-ці.
12.25. «Нямецкая хваля».
12.55. - «Чорны маклер». Фільм-спектакль.
14.45. «Незвычайныя прыгоды Карыка і Валі». 2-я серыя.
15.50. Памяці М.Ю.Лермантава. Тэлефільм.
16.55. Гульні Добрай волі.
18.55. «Выратаваць і захаваць». Музычны фільм.
19.45. «Тэлемагазін».
19.55. Гульні Добрай волі.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.
23.10. Музычны момант.

28 ліпеня, чацвер

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. «Мелодыі старога замка».
8.50. Пяць хвілін на жарты.
8.55. «Еўрапейская акадэмія мастацтваў».
9.25. «Арт-клуб» прадстаўляе: «Маладзечанская сакавіца-94".
10.35. Відзьма-нявідзьма.
14.45. Вас выклікае Спартландыя.
16.05. Тэлемарафон «Крокі Перамогі».
17.30. Навіны.
17.40. «Еўропа сёння».
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Зачытайце маё пісьмо...
19.05. Дзелавая размова. Сустрэча з дырэктарам Гомельскага шклозавода імя Ламаносава П.У.Шыпуком.
19.35. Стоп-кадр.
19.55. Роднае слова. Тэлечасопіс.
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. «Крок».
22.55. Пад купалам Сусвету.
23.05. НІКа.
23.20. Надвор'е.
23.30. «Жанчына без забабонаў». 3-я серыя.

Канал "Астанкіна"

5.30. Раніца.
8.00. Агляд рынку нерухомасці.
8.15. «Вампіры геоны» і інш.
8.35. У свеце жывёл.
9.45. Прадпрымальнік.
10.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
15.25. «Вайна гобатаў».
15.50. Мульцітролія.
16.10. Мульцітролія.
16.10. ...Да 16 і старэйшым.
16.40. Планета. Боснія: ракавая карта.
17.25. Дакументы і лёсы.
17.40. Загадка СБ.
17.50, 20.30. Надвор'е.
17.55. Гульні Добрай волі.
20.40. Масква-Крэмль.
21.00. Лато «Мільён».
21.30. Салют, Перамога! Песні над Бугам.
23.15. Без паўзы.
23.45. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Паехалі.
8.40. «Санта-Барбара».
9.30. Чароўны куфэрачак.
9.40. Тэлегазета.
9.45. Момант ісціны.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Фестываль «Белыя ночы».
15.50. Там-там навіны.
16.05. Тэлемарафон «Крокі Перамогі».
17.30. Панове-таварышы.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. У свеце аўта- і мотаспорту.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. «Санта-Барбара».
20.30. Гутарка са старшынёй Дзярждумы І.П.Рыбкіным.
21.00. 60 хвілін.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Экран крымінальных паведамленняў.
22.40. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
23.10. На Гульнях Добрай волі.

Санкт-Пецярбург

11.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.10. Гульні Добрай волі.
14.40. «Тайна старога парку».
15.50. Іграе рускі народны аркестр імя В.Андрэева.
16.20. «Свет мастацтва». Пскоў.
16.50. Гульні Добрай волі.
20.15. «У старыя добрыя часы».
21.35. Тэлемагазін.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.
23.10. «Атланта. Радзіма М.Л.Кінга».

29 ліпеня, пятніца

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Эканамікст.
8.20. Пад купалам Сусвету.
8.30. Надвор'е.
8.40. «Ліпеньскі антракт».
9.10. Пяць хвілін на жарты.
9.15. «Пяць зорак».
10.15. «Край». Барбара Радзівіл.
10.45. «Россыпы гукаў і фарбаў». Да 10-годдзя народнага ансамбля «Церніца».
15.45. Існасць. На Міжнародным фестывалі духоўнай музыкі.
16.15. «У тумане». Прэм"ера тэлеспектакля паводле аповесці Васіля Быкава.
17.05. Для школьнікаў. Пошук.
17.30. Навіны.
17.40. «Пра Ксюшу і камп'юшу».
18.00. Эканамікст.
18.10. Абласныя навіны (Магілёў).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Полк ідзе на Усход.
19.35. Гаспадар. Калгас імя Тэльмана Слуцкага раёна.
20.10. Студыя «Тэлесябрына».
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. «Па галоўнай вуліцы з аркестрам».
23.10. Пад купалам Сусвету.
23.20. НІКа.
23.35. Надвор'е.
23.45. «Жанчына без забабонаў». 4-я серыя.

Канал "Астанкіна"

5.30. Раніца.
8.00. Новы старт.
8.15. Сарока.
8.35. Агарод круглы год.
9.05. Сёмае неба. Вядучы В.Балашоў.
9.45. Бізнес-клас.
10.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00. Навіны.
15.25. «Прыгоды Бураціна».
16.35. Рэспубліка ў цэнтры Азіі.
17.25. Век алімпійскі.
17.55. Чалавек і закон.
18.25, 20.35. Надвор'е.
18.30. Рэха тыдня.
18.50. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Чалавек тыдня.
21.05. «Дэн Огаст».
22.10. «Погляд» з А.Любімавым.
23.10. На Гульнях Добрай волі.
23.40. Музагляд.
0.25. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.00, 1.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Паехалі.
8.40. «Санта-Барбара».
9.30. Тэлегазета.
9.35. У свеце жывёл.
10.30. «Ліпень». Відэазамалёўка.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. «Пірацкі востраў». 1-я серыя.
15.45. Там-там навіны.
16.00. Новая лінія.
16.45. Свята кожны дзень.
16.55. «Адна супраць усіх». 2-я серыя.
17.50. Ніхто не забыты.
17.55. На Гульнях Добрай волі.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. На Гульнях Добрай волі.
20.35. «Санта-Барбара»
21.25. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Сусветная ліга па валейболу. Паўфінал.
23.30. На Гульнях Добрай волі.

Санкт-Пецярбург

11.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
12.00, 14.30, 18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
12.10. «Прыгоды капітана Урунгеля». Фільмы 4-ы і 5-ы.
12.30. Тэлемагазін.
12.40. Гульні Добрай волі.
14.00. «Спарта». Дзеючыя асобы і... балельшчыкі".
14.40. «Верныя сябры».
16.25. «Сказ пра тое, як у Петрышулі тэатр вярнулі».
16.55. Гульні Добрай волі.
18.55. Цыркавое прадстаўленне.
19.40. «Вяртанне залатой рыбкі».
19.50. «Вавілон XXI».
21.25. Тэлемагазін.
21.30. «В.Паленаў. Хрыстос і грэшніца». Прэм'ера тэлефільма.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.
23.10. «Асабістае вызваленне».

30 ліпеня, субота

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. «Па галоўнай вуліцы з аркестрам».
10.10. Паказвае Гомель.
11.10. Шматгалоссе.
11.30. Сталіца. Тэлечасопіс.
11.50. Урокі здароўя.
12.10. «Не плачце пра мяне». Д/ф.
13.05. «Музыка без межаў». Кірыл Родзін (віяланчэль).
13.40. Праспект.
14.10. «З якой нагоды з'яўляецца ўсмешка...»
14.25. «У Мумі-Дол прыходзіць восень».
14.40. І фестываль «Афганістан баліць у маёй душы».
16.00. Дыялог з прыродай. Роздум эколагаў.
16.40. Акадэмічны час у Акадэмічным тэатры.
18.00. «Куды сыходзіць дзяцінства?»
18.30. Сустрэча маракоў-ветэранаў Беларусі.
19.05. «Чарапашкі ніндзя».
19.30. «Нов і К»-топ-10.
20.30. Пяць хвілін на жарты.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. «Выбраныя». 1-я і 2-я серыі.
0.05. «Каскад».
0.20. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"

7.00. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.45. Слова пастара. Мітрапаліт Кірыл.
8.00. Пакліч джунгляў.
8.30. Тэлерадыёкампанія «Мір».
9.55. Ранішняя пошта.
10.25. Медыцына для цябе.
10.55. Навіны культуры.
11.05. Смак.
11.20. «Светлая асоба».
12.40. Гульні Добрай волі.
14.00. Навіны.
14.20. «Барыс Аляксандраў». Д/ф.
15.10. Лабірынт. Грошы на лепшае жыццё.
15.40. «Кэтвізл».
16.05. Слава рускага танца. Таццяна Усцінава.
16.35. Тайны Старой плошчы.
17.05. У свеце жывёл.
17.50. Да і пасля.
18.40. «Б»юлаленд".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 0.15. Надвор'е.
20.45. «Камісар».
21.45. Акадэмія.
22.15. Гульні Добрай волі.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.20, 22.00. Весткі.
7.25. «Зіма ў Прастаквашыне» і інш.
7.50. Студыя «Рост».
8.20. Пілігрым.
9.05. Парламенцкі тыдзень.
9.50. Вінілавыя джунглі.
10.20. «Як жыць будзем?»
11.05. «Голас».
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Тэлеэрудыт.
13.25. Футбол без граніц.
14.20. Д/ф. «Расія маладая».
15.15. На Гульнях Добрай волі.
16.20. «Чорная страла».
17.15. Вуснамі дзіцяці.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Тэлеэрудыт.
18.00. «К-2" прадстаўляе: »Кінограф".
19.25. «Прышпілены капрал».
21.30. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Сусветная ліга па валейболу. Фінал.
23.30. Праграма «А».

Санкт-Пецярбург

8.45. «Аўтографы на лёдзе, або Усе зоркі».
9.05. «Асабістае вызваленне».
10.45. Дзённік Гульняў Добрай волі.
11.55. Гульні Добрай волі.
14.10. «Без віны вінаватыя».
15.45. «Марыяна першая».
16.15. «К.Брулоў. Апошні дзень Пампеі».
16.25. Японскія сустрэчы Фаруха Рузіматава.
17.10. «Пасвячэнне ў каханне».
18.30, 21.45. Інфарм ТБ.
18.55. Гульні Добрай волі.
21.10. «Няхай жыве баль!»
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
23.05. Ваш стыль.
23.10. «Адам і Ева +».

31 ліпеня, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Слова да чалавека.
8.55. Справы вайсковыя.
9.40. Беларускі тур. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
9.55. «Чарапашкі ніндзя».
10.20. АБС-клуб.
10.35. MTV. Лепшыя хіты.
11.05. «Еўрабачанню» — 40 год.
11.55. «Арт-клуб» прадстаўляе.
13.10. Тэлебом.
14.10. Паміж намі, жанчынамі...
14.55. Тэлекрама.
15.10. Жаніцьба Бальзамінава".
16.35. Гісторыя ДАВТа Беларусі.
17.45. «Гінес-шоу».
18.15. Дзелавы веснік.
18.30. «Чарапашкі ніндзя».
18.55. Запрашаем на вячоркі. Абрад «Радзіны» ў вёсцы Крывыя Талачынскага раёна.
20.00. Панарама.
20.35. Пад купалам Сусвету.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
21.05. Студыя «Тэлесябрына».
22.15. «З кветкай у роце» (Італія).

Канал "Астанкіна"

7.15. Алімпійская раніца.
7.50. Тыраж «Спортлато».
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Хрустальны чаравічак.
10.50. «Кантрольная для дарослых».
11.35. Зямля людзей.
12.05. Цыганскія песні спявае Любоў Дэметэр.
12.25. «Русскій міръ».
12.55. Шпаргалка.
13.00. «Лета ката Леапольда».
13.10. «Падводная адысея каманды Кусто».
14.00, 17.15, 23.00. Навіны.
14.20. Тэлерадыёкампанія «Мір».
15.00. Жывое дрэва рамёстваў.
15.05. Ва ўсіх на вуснах.
15.35. Вакзал мары. Ю.Башмет.
16.20. Клуб падарожнікаў.
17.25. Тэлелоцыя.
17.40. «Баскетбольная ліхаманка» і інш.
18.30. Бамонд.
18.45. Надвор'е.
18.50. На Гульнях Добрай волі.
19.15. «Вялікія канікулы» (Францыя).
21.00. Нядзеля.
21.45. Спартыўны ўік-энд.
21.55. На Гульнях Добрай волі.
22.20. Каханне з першага погляду.
23.10. Сёння. Рэлігійная праграма.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. «І чуваць было ўдалечыні...» Д/ф.
7.50. Здарова жывеш.
8.05. Студыя «Рост».
8.35. Добрай раніцы". «Снеданне для чэмпіёнаў».
9.05. Лепшыя гульні НБА.
10.05. Аты-баты...
10.35. Дэ факта. Міжнародная праграма.
11.05. «Шурачка».
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. «Не высечы...»
13.35. Залатая шпора.
14.05. Белая варона.
14.50. «Формула-1».
17.00. «Гуфі і яго каманда» і інш.
18.00. Каробка перадач.
18.15. На Гульнях Добрай волі.
19.25. «Твар страху».
20.45. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
21.20. У Ксюшы.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. На Гульнях Добрай волі.

Санкт-Пецярбург

9.00. «Гаючае слова».
9.30. «Клемянціна».
10.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.
11.00. Нядзельны лабірынт.
12.25. Гульні Добрай волі.
14.05. Гістарычны альманах.
14.55. Гульні Добрай волі.
16.05. «Атракцыён».
16.15. «З доказамі злачынства». Фільм-спектакль.
17.55. Гульні Добрай волі.
18.30. Інфарм ТБ.
18.55. Гульні Добрай волі.
20.10. «Белае сонца пустыні».
21.35. Экспрэс-кіно.
22.00. Дзённік Гульняў Добрай волі.

8-й канал

25 июля, понедельник

18.00. Многосерийный фильм для детей «Карусель».
18.25. Дайджест программы «Жизненный выбор»: «Спид».
18.45. Мультсериал «Вольтрон».
19.10. Полицейский сериал «Хилл Стрит Блюз»: «Подняться с колен».
20.00. Студия «Рекорд» представляет мультипликационный фильм.
20.30. Телесериал «Морена Клара», 47 серия.
21.30. «Вось мы... для вас...».
21.45. Приключения... Детективы... Студия «Рекорд» представляет художественный фильм.

26 июля, вторник

18.00. Многосерийный фильм для детей «Карусель».
18.25. Студия «Интекс»: «Новости».
18.45. Мультсериал «Вольтрон».
19.10. Телесериал «Лабиринт правосудия»: «Двойная игра».
20.00. Студия «Рекорд» представляет мультипликационный фильм.
20.35. Телесериал «Морена Клара», 48 серия.
21.25. Белорусская ассоциация негосударственного телевидения. Репортаж.
21.35. Шанс-приз.
21.40. Фантастика на экране. Студия «Рекорд» представляет художественный фильм.

27 июля, среда

18.00. Многосерийный фильм для детей «Карусель».
18.35. СОЛТЭК. Новости.
19.10. Полицейский сериал «Хилл Стрит Блюз»: «Дядюшкина родня».
20.00. Студия «Рекорд» представляет мультипликационный фильм.
20.35. Телесериал «Морена Клара», 49 серия.
21.40. Классика кинематографа. Студия «Рекорд» представляет художественный фильм.

28 июля, четверг

18.00. Многосерийный фильм для детей «Карусель».
18.20. Тележурнал «Немецкая хроника».
18.40. Мультсериал «Вольтрон».
19.05. Телесериал «Лабиринт правосудия»: «Удар ниже пояса».
20.00. Студия «Рекорд» представляет мультипликационный фильм.
20.35. Телесериал «Морена Клара», 50 серия.
21.25. Белорусская ассоциация негосударственного телевидения. Репортаж.
21.40. На экране — кинокомедия. Студия «Рекорд» представляет художественный фильм.

29 июля, пятница

18.00. Многосерийный фильм для детей «Карусель».
18.25. СОЛТЭК. Доремифасольки.
18.35. Мультсериал «Вольтрон».
19.00. Семейный сериал «Швейцарские Робинзоны».
19.50. Студия «Рекорд» представляет мультипликационный фильм.
20.20. Foxy music (повтор).
21.05. Белорусская ассоциация негосударственного телевидения. Репортаж.
21.20. Студия «Рекорд» представляет художественный фильм.

30 июля, суббота

15.00. Художественный фильм «Герои Шао Линя».
16.30. Проповедник Кеннет Коупленд.
17.00. Мультсериал «Трансформеры», 56, 57 серии.
17.50. Приключенческий сериал «Залив Опасный»: «Настоящая дружба».
18.15. «Битва при Азенкуре» из цикла «Исторические события».
19.25. Телесериал «Цветок страсти», 56, 57 серии.
21.00. СОЛТЭК. Спортивная мозаика.
21.35. Студия «Рекорд» представляет художественный фильм.
23.05. «Давайте потанцуем».

31 июля, воскресенье

15.00. Художественный фильм «Сказка о сказке».
15.35. Мультсериал «Трансформеры», 58, 59, 60 серии.
16.40. «Гражданская война в Англии» из цикла «Исторические сражения».
18.00. СОЛТЭК. Телефэн. Улица.
18.30. Телесериал «Цветок страсти», 58, 59, 60 серии.
20.55. Спорт-секрет.
21.10. Студия «Рекорд» представляет художественный фильм.
22.40. Foxy music.

Куфар, з якога ўсяго патроху

Віктар САБАЛЕЎСКІ

Раніца на „Высокім беразе"

Зранку хвалі
Нёмна спалі
Між кустоў
І асакі,
Вецер толькі
Кратаў вольхі
Па-над берагам
Ракі.
Ціха лодкі,
Бы лябёдкі,
Ля затокі
Спачываюць.
А на мелі
Птушкі селі —
Душ халодны
Так прымаюць.
Побач хвоі
Свае ногі
Быццам мыюць
У вадзе,
Іх карэнне
Скрозь цячэнне
Часам бачна
Дзе-нідзе.
Конь прытупаў
З лугавіны.
Хоць у путы
Ён закуты,
Ды знайшоў тут
Адпачынак.
Толькі бусел
Пакуль мусіць
Не спяшацца
Да вады —
Яшчэ рана
На сняданне,
Сонца ўзыдзе,
Вось тады...
А ў вадзе ўжо
Самы рэзрух —
Мошак ловяць
Акуні.
З травы выйшлі
Павы-шыцкі,
Нетаропкія ліні.
Шчупак хітры,
Нібы выдра,
Пазірае
Ля віра —
Цапнуць хоча
Пасля ночы
Ён сліжа
Ці печкура...
...Пакуль цёмна,
Я да Нёмна
Зноў прыходжу
На спатканне.
Усход сонца
У старонцы
Сваёй роднай
Сустракаю.

Мікола ЛЯШЧУН

Зязюля

Ці верылі вы і ці чулі?
З убеленых майскіх садоў
Даносіцца голас зязюлі —
Вяшчункі жыццёвых гадоў.

Што ж ты, чарадзейка лясная,
Кукуеш запознена так?
Калі маю вёску хаваюць
І задзірванеўся бальшак.

Калі гэтак шчыранька зычыш
Ты леты вяскоўцам маім,
Чаму гэтак мала ты лічыш?
Няўжо столькі жыць нам усім?

Зязюля нібы адчувала
Душы маёй боль і адчай
І хуценька пракукавала
Яшчэ мне чарнобыльскі май.

КАРЫСНЫЯ ПАРАДЫ

Пыласосы тых мадэляў, дзе рассейванне паветранага патоку не прадугледжана, не столькі збіраюць пыл, колькі падымаюць яго ў паветра. Каб гэтага не адбывалася, такі пыласос можна дапоўніць невялікім мяшочкам з тканіны, які надзяваюць на выхадную адтуліну. Гэты мяшочак разбурае моцны паветраны струмень. Тканіна не павінна быць шчыльнай, інакш упадзе цяга пыласоса, а рухавік будзе перагравацца.

Калі на фільтр пыласоса пакласці папяровую сурвэтку, то пры чыстцы пылазбіральніка, вам не прыйдзецца "глытаць" пыл. Брудная сурвэтка выкідваецца і замяняецца свежай. Фільтр пры гэтым заўсёды застаецца чыстым, А каб сурвэтка не парвалася, яе трэба накладаць з невялікім прыпускам. Рагі сурвэткі заціскаюцца паміж краямі пыласоса і яго маторнай часткай.

НАРОДНЫ ЛЯЧЭБНІК

У наш час амаль агульнага аслаблення здароўя на ангіну ўсё часцей хварэюць і летам. Прапануем некалькі народных спосабаў, як хутка папраўіцца без таблетак, з дапамогай, што называецца, падручных сродкаў.

Адну чайную лыжку драўлянага попелу змяшаць з 0,5 чайнай лыжкі солі, расцерці. Змачыць указальны палец вадой, акунуць яго ў гэту сумесь і пацерці ўнутры горла балючыя месцы. Пасля 2—3 разоў хвароба праходзіць.

У малочную бутэльку дробна парэзаць альяс (0,5 бутэлькі) і засыпаць даверху цукрам-пяском. Настойваць у цёмнай шафе 3 дні. Потым заліць даверху гарэлкай і настойваць яшчэ 3 дні ў цемры. Працадзіць, адціснуць. Атрыманы лікёр прымаць даросламу па адной сталовай лыжцы тры разы на дзень (за 30 хвілін да яды), дзецям — па адной чайнай лыжцы тры разы на дзень.

Сок свежай капусты развесці папалам з вадой і паласкаць горла.

Да 100 г соку морквы дадаць адну сталовую лыжку мёду. Гэтай сумессю (папалам з вадой) паласкаць горла.

■ Гумарэска

ПОМНІК

РАНІЦАЙ Градабоеў, падцягваючы штаны, зірнуў у акно і ціха войкнуў: помніка на гарадской плошчы не было. Ці ж гэта не сон? Ён працёр вочы, шчыпнуў сябе за шчаку, але плошча па-ранейшаму была асірацелая. Градабоеў у жаху паклікаў жонку, але кватэра не адгукнулася: відаць, гаспадыня гойсала ўжо па магазінах. Тады ён кінуўся да вешалкі.

На вуліцы быў кактэйль з дажджу і ветру. Першым на шляху ўсхваляванаму Градабоеву трапіўся хлопец у замасленай спяцоўцы, які вёз зварачны апарат. Пыхкаючы цыгарэтай, ён хмурна выслухаў крык душы ўзлахмачанага дзядзькі і як адрэзаў:

— Піць трэба менш!

— Жартуеш? — пакрыўдзіўся Градабоеў, але той пакрочыў ужо далей.

Бабулька, якую Градабоеў таксама хацеў узяць у сведкі, перахрысцілася, гледзячы на царкву, і хуценька патэпала прэч.

Адчуваючы, што адбываецца нешта жудаснае, Градабоеў пацягнуўся да маладзенькага міліцыянера, які стаяў на рагу. Вартавы парадку ўзяў пад казырок, але, пачуўшы пытанне, адрэагаваў адназначна:

— У медвыцвярэзнік захацелі, грамадзянін?

Градабоеў, які часцяком карыстаўся паслугамі гэтай установы, спачатку спужаўся. Але потым пераадолеў страх, бо хварэў сэрцам не за самога сябе, а за ідэю, што была ў свой час матэрыялізавана ў мармуры і бронзе. Ён крутануўся цераз левае плячо і, пачакаўшы, пакуль праедзе прыбіральная машына, накіраваўся да месца, дзе яшчэ ўчора стаяў помнік. Толькі замест мастацкага твора вядомага скульптара ўбачыў квадратную пляму на бетоне.

— Аднак, — падумаў у разгубленасці Градабоеў, — цудаў не бывае. Дык дзе ж Ільіч?

Між тым, ранішняе жыццё ў гарадку набірала абароты. Людзей на вуліцах прыбывала, шуму і мітусні стала больш. Да будынка гарсавета на плошчы падрульвалі легкавушкі. З іх выходзілі мажныя асобы і ішлі да параднага ўваходу, не звяртаючы ніякай увагі на помнік, які знік. Гэта так моцна паўздзейнічала на Градабоева, што ён закрыў вочы далонямі — і ў цемры выразна ўбачыў... Уладзіміра Ільіча. У будзённым касцюме, з кепкай у руцэ той хуткім крокам перасякаў плошчу.

— Уладзімір Ільіч, вы куды?! — непаслухмянымі вуснамі ледзь чутна прашаптаў Градабоеў, але правадыр, заўсёды чулы і ўважлівы да людзей, пачуў яго.

— У народ, галубчык, у народ, — картавячы, на хаду адказаў Ільіч. — На Бога спадзявайся, але і сам не рабі промаху. Памятаеце? Я ж, бацечка, атэіст. Мне цяпер, акрамя помнікаў, губляць няма чаго. Як, дарэчы, і ўсім пралетарыям вашай СНД. Бывайце, галубчык!

І бронзавы, быццам пасля паўднёвага загару, правадыр знік за газетным кіёскам на плошчы, што насіла яго імя.

Градабоеў нарэшце расплюшчыў вочы. Ільіч, як заўсёды, ужо амаль семдзесят гадоў, стаяў на ранейшым месцы, паказваючы правай рукой правільны шлях. З падрулішай машыны з чырвоным крыжам, нібы анёлы ў белым, да Градабоева беглі дужыя санітары.

Вячаслаў ГІЛЕВІЧ.

КАНФІЦЮР

Што такое канфіцюр? Ці можна яго прыгатаваць у хатніх умовах?

Канфіцюр уяўляе сабою жэле, у якім ёсць цэлыя плады ці іх кавалачкі. Гатуецца са свежых ці замарожаных пладоў.

Варка канфіцюру звычайна складаецца з дзвюх аперацый: варкі сіропу і варкі пладоў у сіропе. Якасць канфіцюру залежыць ад якасці сіропу. Яго гатуюць з вады (ці соку) і цукру (1 шклянка вадкасці на 1 кг цукру). Спачатку ў пасудзіне падаграваюць ваду ці сок, потым размешваюць там цукар да растварэння, затым сіроп уварваюць да гатоўнасці. Гатоўнасць сіропу вызначаюць, зліваючы з лыжкі: калі апошняя кропля цягнецца, утвараючы "нітку", сіроп гатовы. Плады кладуць у сіроп порцыямі, павольна падаграваючы. Каб перамяшаць, канфіцюр перыядычна здымаюць з агню і пакручваюць пасудзіну кругавымі рухамі.

Варка пладоў і ягад можа быць аднаразовай (для кавалачкаў пладоў і дробных ягад), шматразовай (для буйных пладоў) ці ступеньчатай. Пры хуткай варцы цукар хутка пранікае ў буйныя плады, таму яны часта зморшчваюцца. Пры шматразовай варцы, калі награванне чаргуецца з ахаладжэннем, плады лепш захоўваюць форму і кансістэнцыю. Калі плады раўнамерна размеркаваны ў сіропе і не ўсплываюць на паверхню, канфіцёр гатовы. Гарачы канфіцюр раскладваюць у слоікі да краёў.

■ Скатерть-самобранка

КОНСЕРВЫ ... С ГАРАНТИЕЙ

Ничего нет обиднее, чем увидеть банку с маринованными огурчиками, любовно изготовленным салатом или красивым изумрудным вареньем безнадежно испорченной. Ведь домашние заготовки — это не только продукты впрок, но и удовольствие от кулинарного творчества. Так что же нужно для гарантии? Давайте разберемся вместе. Начнем с банок. Где больше всего задерживается грязь? На венчике. Значит, и мыть его нужно особенно тщательно.

Есть несколько видов крышек для консервирования, и у каждого — свои особенности. Очень удобны крышки многоразового использования из нержавеющей стали. Особых хлопот не доставят и жестяные желтые, покрытые лаком. Если же вам удалось раздобыть жестяные белые, но без лака, лучше подложить под них смоченный в одеколоне пергамент — тогда не произойдет окисления. Бывают также стеклянные крышки. Они хороши тем, что еще до закатывания можно проверить их герметичность. Для этого надо налить в банку воду, закрыть крышкой с резинкой, прижать зажимом. Затем перевернуть ее и поставить на бумагу. Если на листе не осталось мокрых пятен, можно приступать к консервированию. А если ... то нужно искать причину: поменять резину, зажим или плотнее пригнать крышку.

Резинки сохранят эластичность, если подержать их в уксусном растворе двое суток /1 ст.л. на 1 литр воды/ и хранить потом в дважды перевязанном полиэтиленовом пакете: завязать подальше от края, перегнуть и перевязать веревочкой еще раз.

Не страшно, если резинка деформировалась, ей легко вернуть первоначальную форму : положите ее на банку, сверху на нее хорошую резинку и ... поставьте в кастрюлю с горячей водой. Когда вода остынет, вынимайте банку. "Резинка" вылечилась.

Уксус при консервировании не наливайте в банки, иначе продукты обесцветятся. Нельзя его лить и в кипящую воду. Снимите кастрюлю с огня и уж тогда действуйте.

Недели за две до начала заготовки не применяйте на участке для подкормки азотные удобрения — они размягчают клетчатку огурцов. Еще можно замочить огурцы на 6-8 часов перед консервированием — вода, проникая внутрь, вытеснит воздух, и овощ останется крепеньким.

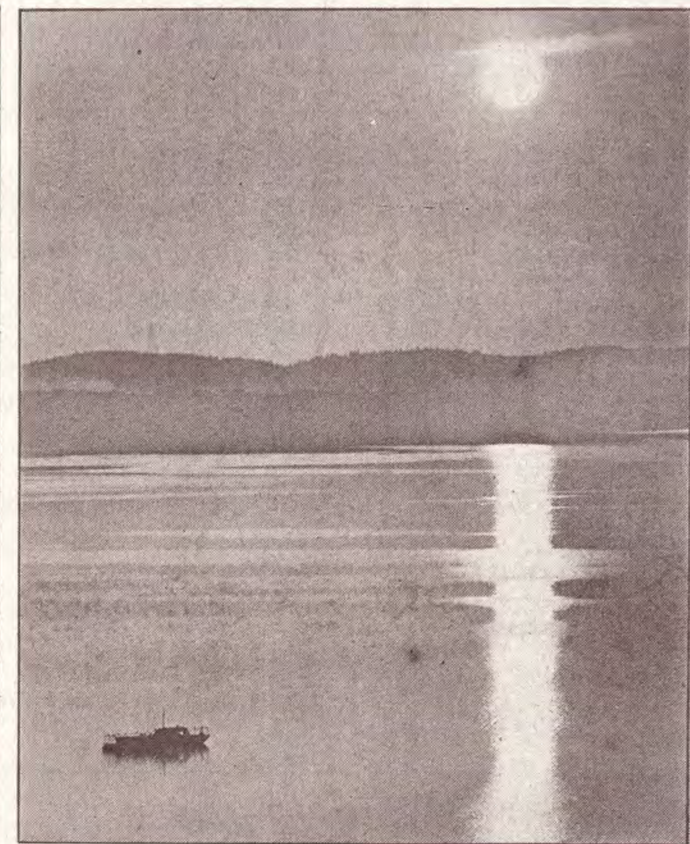
Огурцы будут хрустящими, если добавить в банку дубовой коры /1ст.л. на 3 литра/. Если кора мелкая — заверните ее в лист смородины или хрена, которые вы будете класть в рассол. Дубовая кора продается в аптеках.

Помидоры при консервировании могут потрескаться. Чтобы этого не случилось, проколите кожицу заостренной деревянной палочкой, а потом укладывайте в банки.

Перед приготовлением варенья ягоды черной смородины надо бланшировать, то есть на 1-2 минуты залить кипятком, а потом сварить на этой воде сироп. Ягоды станут мягкими.

Пенку при варке снимайте в самом конце, причем выпуклой стороной ложки. Пенка прилипнет, а сироп останется.

Ну, и последнее наставление. Открыв банку, положите прямо под крышку аптечный горчичник любой стороной. Вы спасете продукты от плесени.

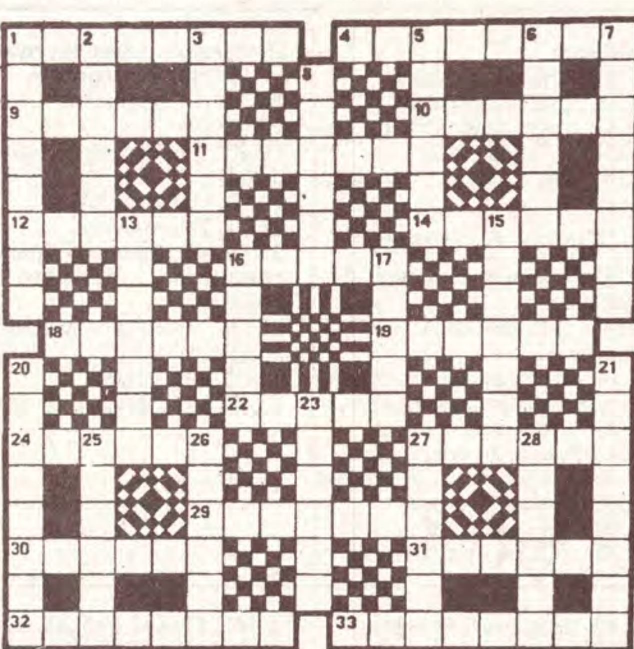

Лета звонкае, будзь са мной.

Фота Анатоля БАСАВА.

КРАСВОРД

Склаў Васіль ВАРАТЫНСКІ (г.Мінск)

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 1. Персанаж беларускіх казак — знаходлівы бядняк. 4. Старажытная назва гравюры на медзі. 9. Бог Сонца ў грэчаскай міфалогіі. 10. Мыс у дэльце Ніла, ля якога ў 1798 годзе быў разгромлены французскі флот. 11. Малая празаічная форма, назва якой звязана з кнігай З.Бядулі. 12. Лясная пеўчая птушка. 14. Тонкая баваўняная тканіна. 16. Фаза Месяца. 18. Старадаўняе верхняе адзенне ў выглядзе шырокага плашча. 19. Рускі кампазітар і піяніст, аўтар оперы "Арэстэя". 22. Неабсяжная прастора. 24. Від скульптуры, дзе выява ствараецца аб"ёмнай формай адносна плоскасці. 27. Вайсковае злучэнне. 29. Рускі паэт някрасаўскай школы. 30. Венгерскі скрыпач. 31.Мова прафесіянальнай або сацыяльнай групы. 32. Від інкрустацыі на драўляных прадметах. 33. Аб"яднанне беларускіх пісьменнікаў у 1923-28 гадах.

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1. Напрамак у асяроддзі рускай разначыннай інтэлігенцыі ў 60-х гадах XIX стагоддзя. 2. Населены пункт у сельскай мясцовасці. 3. Маладыя расліны, вырашчаныя ў парніках для перасадкі ў грунт. 5. Сузор"е Паўночнага паўшар"я неба. 6. Адлюстраванне прадмета ў перспектыве. 7. Беларускі кампазітар, аўтар оперы "Кветка шчасця". 8. Беларускі архітэктар, адзін з аўтараў спарткомплексу "Раўбічы". 13. Рабочая частка вясла. 15. Геадэзічны інструмент. 16. Моцнае жаданне чаго-небудзь. 17. Скамянелая смала хвойных дрэў. 20. Беларускі і рускі мастак XIX стагоддзя. 21. Участак зямлі, на якім сялілася малазямельная шляхта. 23. Перасоўны цырк. 25. Павязка з гіпсу, якую накладваюць пры пераломе. 26. Міфалагічная птушка, сімвал вечнага абнаўлення. 27. Верш М.Ю.Лермантава. 28. Прымусовая праца сялян на памешчыка.

■ Спорт

Чакаем "Хіберніанс" і "Цірану"

Футбалісты мінскага "Дынама" і бабруйскага "Фандока" выступяць у еўрапейскіх кубкавых турнірах.

На першым этапе сапернікам дынамаўцаў будзе клуб "Хіберніанс" з Мальты. Гульня адбудзецца на мінскім стадыёне "Дынама" 9 жніўня. Тут жа 11 жніўня бабруйскі "Фандок" у розыгрышы Кубка ўладальнікаў кубкаў будзе прымаць албанскую "Цірану".

Матчы на палях сапернікаў нашы каманды правядуць у канцы жніўня.

З прыцэлам на чэмпіянат свету

Учора на вяслярным канале каля Заслаўя стартаваў чэмпіянат Беларусі па акадэмічнаму веславанню. Гэта адзін з этапаў адбору прэтэндэнтаў на ўдзел у чэмпіянаце свету, які пройдзе ў верасні ў ЗША. Але і да гэтага беларускіх "акадэмікаў" чакае выступленне ў вельмі прадстаўнічых спаборніцтвах. У першай дэкадзе жніўня яны выступяць на Гульнях добрай волі ў Санкт-Пецярбургу.

За выхад у паўфінал

У нядзелю, 25 ліпеня, у Індыі пачынаюцца чвэрцьфінальныя матчы чэмпіянату свету па шахматах па версіі ФІДЭ. За выхад у паўфінал мінскі гросмайстар Барыс Гельфанд правядзе серыю партый з маладым, вельмі таленавітым гросмайстрам з Расіі Уладзімірам Крамнікам. У двух другіх чвэрцьфіналах Вішванатан Ананд (Індыя) сустрэнецца з Гата Камскім (ЗША) і Валерый Салаў (Расія) — з Янам Ціманам (Галандыя).

З паўфіналу ўключаецца ў барацьбу за шахматную карону чэмпіён свету Анатоль Карпаў. Гэта навінка, бо раней уладальнік вышэйшага шахматнага тытулу адстойваў сваё высокае званне з пераможцам сярод прэтэндэнтаў.

У дзвюх падгрупах

30 ліпеня пачынаецца чэмпіянат Беларусі па футболу ў трэцяй лізе. У адрозненне ад мінулагодняга, ён пройдзе па новай формуле. На першым этапе 24 каманды падзелены на дзве падгрупы, дзе гульні пройдуць па кругавой сістэме. Затым пераможцы падгруп у матчах паміж сабой і вызначаюць мацнейшую каманду. Стыкавыя гульні правядуць і ўсе астатнія каманды.

У падгрупу "А" ўключаны: "Фамальгаўт" (Барысаў), "Будаўнік" (Бяроза), "Метапол" (Баранавічы), "Арэса" (Любань), "Дынама-ЮНІ" (Мінск), "Аўтапровад" (Шчучын), "Зара" (Языль Старадарожскага раёна), "Дрэваапрацоўшчык" (Масты), "Граніт" (Мікашэвічы), "Белаазёрск" (Белаазёрск), "Фартуна" (Хойнікі), "Ніва" (Пінск).

У падгрупу "Б" уваходзяць: "Змена" (Мінск), "Нафтан" (Наваполацк), "Легмаш" (Орша), "Фандок-2" (Бабруйск), "Днепр" (Рагачоў), "Астра" (Чэрыкаў), "Атака-Аура" (Мінск), "Біёлаг" (Наваполацк), "Колас" (Чэрвень), КРЗ (Асіповічы), "Будаўнік" (Полацк), "Энергія" (Жлобін).

Гульні будуць праходзіць толькі ў выхадныя дні. Першы круг закончыцца 9-га кастрычніка.

Пасля дзевяці тураў

Сёння на чэмпіянаце вобласці па футболу будуць праведзены матчы дзесятага тура.

Пасля дзевяці тураў табліцу розыгрышу ўзначальвае каманда "Белыя Росы" з Першай мінскай птушкафабрыкі — 15 ачкоў. Па 13 ачкоў набралі смалявіцкі "Крышталь" і "Верас" з калгаса "17 верасня" Нясвіжскага раёна. Далей каманды размясціліся ў такім парадку: "Меліяратар" (Капыль) — 11 ачкоў, "Бетпласт" (Мар"іна Горка) — 9, "Маналіт" (Фаніпаль) — 8, "Іслач" (Валожын) — 8, "Арэса" (Старыя Дарогі) — 8, "Камунальнік" (Вілейка) — 7, "Стара-Барысаў" (Барысаўскі раён) — 6, "Аўтамабіліст" (Старобін) — 6 ачкоў. Уздзенскі "Нёман" ва ўсіх дзевяці матчах пацярпеў паражэнне.

/Наш кар./

ХАТНІ ЭКРАН

23 ліпеня, субота

Беларускае тэлебачанне

16.15. Асілак. Тэлевізійны спартыўны клуб.
17.05. "Чарапашкі ніндзя".
17.35. "Славянскі базар-94".
19.35. "Шматгалоссе". Бежанцы. Прамая лінія.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.40. "Не будзіце спячага сабаку".
23.50. Пад купалам Сусвету.
24.00. "Каскад".
0.15. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"

15.20. "Трэба чуць прыгажосць".
15.50. "Жыццё заапаркаў".
16.30. Чалавек і закон. Спецвыпуск.
16.40. Цудоўная сямёрка.
17.35. Бамонд.
17.55. Да і пасля.
18.45. "Б'юлаленд".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 23.15. Надвор'е.
20.45. "Камісар".
21.40. Оба-на.
22.25. На Гульнях Добрай волі.
23.25. "Вось мы якія...".

Канал "Расія"

15.20. Футбол без граніц.
16.15. Тэлеэрудыт.
16.20. Вуснамі дзіцяці.
16.55. Урачыстае адкрыццё Гульняў Добрай волі.
19.25. Свята кожны дзень.
19.35. "Амерыка, Амерыка...". 1-я с.
21.25. Джэнтльмен-шоу.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Дзённік фестывалю "Славянскі базар-94".
22.40. Праграма "А".

24 ліпеня, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Слова да чалавека.
8.55. Беларускі тур.
9.10. "Чарапашкі ніндзя".
9.40. ABC-клуб.
9.55. MTV. Лепшыя хіты.
10.25. Белыя і чорныя. Тэлевізійны шашачны клуб.
11.05. "Праспект".
11.35. Г.Вагнер. Сімфонія № 3 "Памяці матуль".
12.15. Вяскоўцы.
12.45. Пад крылом Еўфрасінні. Ч.2-я.
13.20. Мультдэтэктыў, ці Шоу з крадзяжом.
14.00. Ваўчок-шоу.
14.25. Служба 01.
14.35. Музычная праграма да Дня работнікаў пажарнай аховы.
15.35. "Трын-трава".
17.10. Тэлекрама.
17.20. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
17.45. Дзелавы веснік.
18.00. "Чарапашкі ніндзя".
18.30. "Гінес-шоу".
19.00. Футбол. "Дынама-93" — "Нёман" (Гродна).
20.00. Панарама.
20.35. Пад купалам Сусвету.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
21.05. "Прызыўнікі".
22.00. "Славянскі базар-94".

Канал "Астанкіна"

7.00. Алімпійская раніца.
7.45. Тыраж "Спортлато".
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.50. "Кантрольная для дарослых".
11.35. Малыя гарады Расіі.
12.05. Шпаргалка.
12.10. "Падводная адысея каманды Кусто".
13.00. Гульні Добрай волі.
14.00, 17.20, 23.00. Навіны.
14.20. Тэлерадыёкампанія "Мір".
15.00. Жывое дрэва рамёстваў.
15.05. Амерыка з М.Таратутам.
15.40. "Баскетбольная ліхаманка", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды".
16.35. Гульні Добрай волі.
18.40. Тэлелоцыя.
18.55. Надвор'е.
19.00. КВЗ-94.
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны ўік-энд.
22.05. Кабарэ "Усе — зоркі".
23.10. Вестуны.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. "Канікулы ў Прастаквашыне".
7.45. Здарова жывеш.
8.00. Студыя "Рост".
8.30. Добрай раніцы, Еўропа.
9.00. Лепшыя гульні НБА.
10.00. Аты-баты...
10.30. Правінцыяльныя пісьмы. "Прывідная граніца".
11.00. "Упершыню замужам".
12.35. Дзённік фестывалю "Славянскі базар-94".
12.40. Шэсць сотак.
13.20. "Не высечы...".
13.35. Каробка перадач.
13.50. "Ліпень". Відэазамалёўка.
14.00. У свеце жывёл.
14.55. "Дынама" (Масква) — ЦСКА.
17.00. "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч".
17.55. Свята кожны дзень.
18.05. "Залаты Астап". Гумарыстычная праграма.
19.25. "Амерыка, Амерыка...". 2-я с.
20.50. Кур'ер Гульняў Добрай волі.
21.25. У Ксюшы.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. На Гульнях Добрай волі.

8-Й канал

23 июля, суббота

15.00 Художественный фильм "Приключения Электроника", 1, 2-я серии.
17.05 Мультсериал "Трансформеры", 51, 52-я серии.
17.45 Проповедник Кеннет Коупленд.
18.15 Приключенческий сериал "Залив Опасный".
19.00 "Как дела, старина?".
19.30 Телесериал "Цветок страсти", 51, 52-я серии.
21.00 СОЛТЭК. Спортивная мозаика.
21.30 Семь минут с "Христофором".
21.40 Студия "Рекорд" представляет художественный фильм.

24 июля, воскресенье

15.00 Художественный фильм "Приключения Электроника", 3-я серия.
16.10 "Воинственные викинги" из цикла "Исторические сражения".
17.00 Мультсериал "Трансформеры", 53, 54, 55-я серии.
18.05 СОЛТЭК. Телефэн. Улица.
18.35 Телесериал "Цветок страсти", 53, 54, 55-я серии.
20.55 Спорт-секрет.
21.10 Студия "Рекорд" представляет художественный фильм.
22.40 Foxy music.

Наш адрас:
220013, гор.Мінск, вул.Б. Хмяльніцкага,10-А,паверх 9, рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

ТЭЛЕФОНЫ:
прыёмнай рэдакцыі —68-29-76,
намесніка галоўнага рэдактара —68-25-81,
адказнага сакратара —68-26-48,
сакратарыята —68-26-48,
аддзелаў: Саветаў —68-26-38,
адукацыі і культуры —68-25-76,
сацыяльна-эканамічнага —68-25-43,
грамадска-палітычнага —68-25-42,
інфармацыйна-аналітычнага —68-28-33,
пісьмаў і маральна-бытавых праблем — 68-25-83,
ілюстрацыі —68-25-03,68-26-48,
камерцыйнага — 68-25-86,
бухгалтэрыі —68-26-65.
Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў:
у Барысаве —(8-277)5-15-61,Вілейцы —(8-271)5-57-86,Нясвіжы—(8-270)5-41-88,
Салігорску — (8-210) 2-49-60.

ЗАСНАВАЛЬНІК — Мінскі абласны Савет народных дэпутатаў, 220625, г.Мінск, вул. Энгельса, 4.
"Мінская праўда"— орган Мінскага абласнога Савета народных дэпутатаў.

Намеснік галоўнага рэдактара М.В.КАРОЛЬ.

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.
Адказнасць за падбор і дакладнасць апублікаваных фактаў і іншых звестак нясуць іх аўтары.
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10. Нумар падпісаны ў 22.00.
Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе "Мінскай праўды". Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку". 220013, г.Мінск, пр. Ф.Скарыны, 79.
Тыраж 16600. Індэкс 63923. Зак.№77.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12